

**Protestantse
Kerk**

KERK 2025 –KERKORDETEKSTEN

Deel 1 : regio's en kerkelijke presentie

5

Rapport met de in eerste lezing door de generale synode op 18 november 2016 vastgestelde teksten.

Bestemd voor consideraties

10

door de (wijk)kerkenraden in de classicaal vergaderingen en door de evangelisch-lutherse synode.

Consideraties dienen vóór 1 mei 2017 te worden ingezonden.

Utrecht, 13 december 2016

1 INLEIDING

1.1 OPZET VAN DIT RAPPORT

5 De generale synode aanvaardde in april 2016 het rapport *Kerk 2025: een stap verder*. Vervolgens was het de taak van het generale college voor de kerkorde de daaruit voortvloeiende noodzakelijke wijzigingen van de kerkorde voor te bereiden.

De generale synode besprak op 18 november 2016 het eerste rapport van dit college rond de volgende onderwerpen:

- 10
- kerk zijn met elkaar (herinrichting van het classicale niveau)
 - kerkelijke presentie

Het rapport dat u nu in handen hebt, bevat de in eerste lezing door de generale synode vastgestelde kerkordeteksten betreffende deze twee onderwerpen.

15 Deze teksten worden hiermee aan de classicale vergaderingen, de kerkenraden en de evangelisch-lutherse synode voorgelegd ter consideratie.

Deze consideraties dienen vóór 1 mei 2017 te worden toegezonden aan het secretariaat van de generale synode, via email aan: juza@protestantsekerk.nl.

20 Het is de bedoeling dat de tweede lezing van deze voorstellen (definitieve vaststelling) zal gebeuren door de generale synode in september 2017, zodat deze per 1 januari 2018 in werking kunnen treden.

25 In 2017 zullen de overige thema's uit het rapport *Kerk 2025: een stap verder* aan u in een tweede en derde rapport worden voorgelegd.

30 Dit rapport is thematisch opgezet, en sluit daarin zo dicht mogelijk aan bij de indeling van *Kerk 2025: een stap verder*. Steeds wordt vanuit de synodebesluiten, en tegen de achtergrond van *Kerk 2025* beargumenteerd, of, waarom en in welke zin een kerkordewijziging nodig is, uitlopend op een voorstel voor een nieuwe tekst. Allereerst zijn de noodzakelijke wijzigingen in de bovenplaatselijke structuur van de kerk – d.w.z. het verdwijnen van de huidige classicale vergaderingen, en het instellen van elf 'regionale' classicale vergaderingen – doordacht.

35 Hoofdstuk 2 gaat dus over 'de regio', of (zoals *Kerk 2025: een stap verder* het formuleert) over 'Kerk zijn met elkaar', en betreft vooral ordinantie 4. In hoofdstuk 3 komen wijzigingen ten aanzien van de gemeente aan de orde; daarin staat ordinantie 2 centraal.

1.2 ENKELE ASPECTEN VAN ALGEMENE AARD

40 In dit rapport is er voorshands voor gekozen de huidige structuur van de kerkorde te handhaven; niet uitgesloten wordt dat aan het einde van de behandeling van alle kerkordelijke voorstellen in het kader van *kerk 2025* alsnog een voorstel zal worden gedaan voor een nieuwe ordening van de regelgeving.

De consequentie van de nu gekozen benadering is wel dat in de kerkorde bij nogal wat artikelen 'vervallen' zal komen te staan, terwijl elders nieuwe artikelen met a- of b-nummers worden ingevoegd. Voor de vergelijkbaarheid van de hier gepresenteerde voorstellen met de bestaande regelgeving lijkt dat op dit moment beter.

5

De synode besloot ook tot 'vereenvoudiging van de regelgeving en het back-to-basics brengen van de kerkorde, alsmede het beheer'.

Een vraag die bij het opstellen van dit rapport aan de orde was, betrof de verdeling van de regelgeving over ordinanties en generale regelingen. Aanleiding daarvoor is besluit 12 van de
10 generale synode van april 2016: "Om de kerkorde terug te brengen tot het principe van 'back to basics' wordt ervoor gekozen in de ordinanties deze basics in algemene kaderbepalingen vast te leggen en in de generale regelingen de algemeen geldende regels op uitvoeringsniveau te verwoorden". Op zichzelf leidt het verschuiven van bepalingen uit de ordinanties naar generale
15 regelingen niet per se tot vereenvoudiging voor de gebruiker. In eerste instantie betekent het alleen dat de procedure van wijziging simpeler is, omdat vaststelling van een nieuwe tekst in één lezing mogelijk is. Hét criterium voor het plaatsen van een bepaling in de ordinanties moet dan ook zijn dat deze bepaling van zodanig gewicht is dat de synode die niet kan wijzigen zonder daarin de mindere
20 vergaderingen te betrekken. Dat zal in het synodebesluit bedoeld zijn met 'kaderbepalingen'.

Om de nieuwe regelgeving zoals beoogd per 1 januari dan wel 1 mei 2018 te laten ingaan zijn ook
20 overgangsbepalingen van belang. Die dienen, net als ordinantiewijzigingen, in twee lezingen te worden vastgesteld. Daarom treft u in dit rapport ook een aantal nieuwe overgangsbepalingen aan.

1.3 VORMGEVING

Bij de tekstvoorstellen worden de oude en nieuwe tekst in kolommen naast elkaar gezet. Een deel
25 van de tekstwijzigingen betreft vereenvoudiging van de tekst, zonder inhoudelijke wijziging van de regelgeving. Die wijzigingen worden in de tweede kolom cursief aangegeven.

Wijzigingen in de regelgeving worden vet weergegeven.

In een aantal gevallen worden – ter wille van de duidelijkheid – ook ongewijzigde artikelleden
30 opgenomen. Deze worden over beide kolommen afgedrukt.

1.4 ENKELE HOOFDLIJNEN

De aanpassingen in de kerkorde, die in november 2016 door de generale synode werden aanvaard,
35 betreffende de volgende hoofdlijnen, die in dit rapport ter consideratie worden voorgelegd:

1. Herinrichting van het classicale niveau

- er komen 11 (regionale) classicale vergaderingen

- geen afvaardiging meer vanuit de (wijk)kerkenraden maar samenstelling van deze classicale
40 vergadering door middel van verkiezingen

- het aantal leden van deze classicale vergadering zal beperkt zijn

- belangrijk is de ontmoeting tussen de gemeenten in de classis die via de ringen gestalte zal krijgen

2. De voorzitter van de classicale vergadering (classispredikant)

- geeft gestalte aan het bevorderen van het kerkelijk leven in de classis

45 - bezoekt als regel elke 4 jaren de gemeenten in de classis

- bevordert de ontmoeting tussen deze gemeenten
- is bevoegd om tijdelijke maatregelen te nemen bij problemen, om zoveel mogelijk langdurige procedures te voorkomen

5 3. verder:

- de rol van de visitatie verandert en concentreert zich op wat nu ‘buitengewone visitatie’ wordt genoemd.
- de samenstelling van de generale synode wordt beperkt tot vijf ambtsdragers per klassicale vergadering, drie namens de evangelisch-lutherse synode en één namens de Réunion Wallonne (Waalse gemeenten).

10

4. De kerkelijke presentie

- de inhoud van ordinantie 2 van de kerkorde wordt vereenvoudigd
- de mogelijkheden van de instelling van huisgemeenten wordt verbreed
- opheffing van gemeenten, anders dan door samenvoeging met een naburige gemeente, wordt mogelijk
- de bepalingen over gemeenten met wijkgemeenten worden vereenvoudigd
- bijzondere vormen van gemeente-zijn worden samengebracht en vereenvoudigd.

15

20 1.5 KERNVRAGEN

Mogelijk vindt u in de aangeboden teksten fouten: we worden er graag op geattendeerd. Misschien hebt u op onderdelen voorstellen voor verbetering: we staan ervoor open.

25 Maar het belangrijkste in deze consideratieronde is toch een duidelijk antwoord van de kant van de mindere vergaderingen op de kernvragen in deze operatie. Die luiden, in het verlengde van de vorige paragraaf, als volgt:

1. Kunt u instemmen met de samenvoeging van klassicale vergaderingen die ertoe leidt dat er straks 11 klassicale vergaderingen zijn in plaats van de huidige 75?
Zie pag. 6, / paragraaf 2.2.
2. Kunt u ermee instemmen dat straks de (wijk)kerkenraden niet meer rechtstreeks een kerkenraadslid afvaardigen naar de klassicale vergadering, maar dat zij een lid van de klassicale vergadering aanwijzen door middel van verkiezingen?
Zie pag. 8 e.v. / paragraaf 2.2.2.
3. Kunt u instemmen met de sleutelrol die de voorzitter van de klassicale vergadering (classispredikant genoemd) straks zal spelen?
Zie pag. 17 e.v./ paragraaf 2.3
4. Kunt u instemmen met de rol die de (nieuwe) ringen straks zullen krijgen voor de ontmoeting tussen de gemeenten?
Zie pag. 19 e.v./ paragraaf 2.4

30

35

40

45

5. Kunt u ermee instemmen dat straks van de reguliere visitatie geen sprake meer zal zijn, maar dat de classispredikant de opdracht heeft elke vier jaren alle gemeenten en alle predikanten in de classis te bezoeken?
5 Zie pag. 18 / paragraaf 2.3.3
6. Kunt u instemmen met de bevoegdheid die de classispredikant straks krijgt om bij problemen in een gemeente voorlopige maatregelen te nemen?
10 Zie pag. 18 / paragraaf 2.3.3
7. Kunt u instemmen met de voorgestelde samenstelling van de generale synode (vijf ambtsdragers per classicale vergadering, drie namens de evangelisch-lutherse synode en één namens de Réunion Wallonne)?
15 Zie pag. 30 e.v. / paragraaf 2.9
8. Kunt u instemmen met de bredere mogelijkheden om huisgemeenten in te stellen?
Zie pag. 37/ paragraaf 3.2.3
9. Kunt u instemmen met de sterke vereenvoudiging van ordinantie 2, over de gemeenten, waardoor kerkenraden meer vrijheid krijgen om zelf vormen van samenwerking met andere (wijk)gemeenten te ontwikkelen?
20 Zie pag. 46 e.v./ paragraaf 3.5
10. Kunt u instemmen met de mogelijkheid om een gemeente op te heffen?
25 Zie pag. 51 e.v./ paragraaf 3.7

Het zou mooi zijn als veel kerkenraden via de classicale vergaderingen op deze tien vragen een duidelijk antwoord zouden formuleren, bij voorkeur met daarbij aangegeven waarom hiermee wel of niet wordt ingestemd.
30

2 KERK ZIJN MET ELKAAR – DE CLASSIS

2.1 KERK 2025

De synode besloot onder dit thema als volgt:

5 6. Om gestalte te geven aan het kerk-zijn van de gemeenten met elkaar zullen elf regionale klassicale vergaderingen worden gevormd die zullen toezien op het kerkelijk leven in de classis. Aan deze vergaderingen wordt opgedragen het stimuleren van de ontmoeting van gemeenten en het ondersteunen van gemeenten in hun roeping om van Jezus Christus te getuigen;

10 7. Ten behoeve van deze ambtelijke dienst worden de regionale klassicale vergaderingen ondersteund door een vrijgestelde voorzitter, daarin bijgestaan door de voorzitter van het klassicale college voor de visitatie;

8. Gemeenten zijn bevoegd hun eigen structuur in te richten en met andere gemeenten samen te werken binnen bij kerkorde vastgestelde algemene kaders. Bemoeienis van de regionale klassicale vergadering is vereist bij conflicten in en tussen gemeenten.

15 In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens de volgende zaken aan de orde: de klassicale vergadering, met inbegrip van haar samenstelling, arbeidsveld en werkwijze, de aanduiding en taak van de voorzitter van deze vergadering, de samenwerking van groepen gemeenten binnen de classis (de 'ringen' en werkgemeenschappen), en de positie van de Réunion Wallonne binnen de nieuwe structuur.

2.2 DE REGIONALE CLASSICALE VERGADERING OF 'CLASSICALE VERGADERING'

2.2.1 Naamgeving

Het besluit van de generale synode impliceert dat de huidige 75 klassicale vergaderingen worden vervangen door elf regionale ambtelijke vergaderingen, tot dusver aangeduid als 'regionale klassicale vergaderingen'.

25 In de vergadering van de generale synode van 18 november 2016 is uitgebreid van gedachten gewisseld over de meest juiste naam voor deze regionale vergadering.

Uiteindelijk besloot de synode te kiezen voor de naam "classicale vergadering" voor deze vergadering.

30 Aan dit besluit liggen de volgende overwegingen ten grondslag:

- Kerk 2025 beoogt vereenvoudiging en verlichting van de kerkelijke organisatie op alle niveaus zodat daarin de aandacht voluit gericht kan worden op de kern van kerk-zijn;
- In het profiel van deze nieuwe ambtelijke vergadering staan daarom de gezamenlijke bezinning op de roeping van gemeenten en ambtsdragers in deze tijd en de ontmoeting en het gesprek daarover tussen gemeenten en ambtsdragers centraal;
- De kerntaak van deze nieuwe ambtelijke vergadering wordt getypeerd als "toezien" (episkopé) en is als zodanig rechtsreeks ontleend aan taak en arbeidsveld van de huidige klassicale vergadering
- Voorgesteld wordt de leden van deze nieuwe klassicale vergadering worden voorgedragen en gekozen door de kerkenraden

Dit betekent ook dat op alle relevante plaatsen in de kerkorde de term “regionaal” dient te worden vervangen door “classicaal” .

Verder wordt ‘breed moderamen’ wordt vervangen door ‘moderamen’¹.

- 5 Ook dient ‘classicaal-regionaal overlegorgaan’ te worden gewijzigd in ‘classicale vergadering’ in de volgende bepalingen: ord. 10-3, ord. 10-8, ord. 11-21, ord. 11-23-4, en ord. 12-2. Ook in ovb. 246 dient eenzelfde wijziging te worden aangebracht. Uiteraard dienen de generale regelingen dienovereenkomstig te worden aangepast.
- 10 Voor zover de hierboven genoemde teksten in deze rapportage verder niet aan de orde komen, worden de voorstellen geacht deze wijzigingen te impliceren. Alleen de tekst van het centrale romeinse artikel geven we hier wel volledig weer.

	Huidige tekst	Voorstel
	Artikel VI	
2	Ongewijzigd	
3	De kerkenraad wordt gevormd door de bij de gemeente dienstdoende predikanten, de ouderlingen en de diakenen.	
	De classicale vergadering wordt gevormd door de afgevaardigde ambtsdragers van de kerkenraden van de tot de classis behorende gemeenten.	De <i>classicale vergadering</i> wordt gevormd door de ambtsdragers verkozen door de kerkenraden van de tot de <i>classis</i> behorende gemeenten.
	De samenstelling van de evangelisch-lutherse synode geschiedt volgens afzonderlijke daarvoor gestelde regels.	
	De generale synode wordt gevormd door de ambtsdragers afgevaardigd door de classicale vergaderingen en de afgevaardigden van de evangelisch-lutherse synode.	Ongewijzigd
4	De kerkenraad geeft leiding aan het leven en werken van de gemeente.	
	De classicale vergadering geeft leiding aan het leven en werken van de classis en geeft daarin gestalte aan de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor elkaar en voor de gehele kerk, alsmede aan de verantwoordelijkheid van de kerk voor de gemeenten.	ongewijzigd
	De evangelisch-lutherse synode geeft leiding aan het leven en werken van de evangelisch-lutherse gemeenten tezamen en draagt zorg voor het bewaren en aan de gehele kerk dienstbaar maken van de lutherse traditie.	

¹ Dit dient o.a. in de volgende artikelen van de kerkorde te worden doorgevoerd: ord. 2-5, ord. 2-11, ord. 2-12, ord. 2-13, ord. 2-14, ord. 2-15, ord. 2-16, ord. 2-17, ord. 2-17a, ord. 2-18, ord. 2-18a, ord. 2-19-2, ord. 2-20, ord. 3-4-2, ord. 3-4-7, ord. 3-5, ord. 3-6-1, ord. 3-12, ord. 3-13, , ord. 3-17-2, ord. 3-18-3, ord. 3-19-1, ord. 3-20-1, , ord. 3-26-3, ord. 3-26a, ord. 3-27-4, ord. 3-28, ord. 4-6, ord. 4-7, ord. 4-11-3, ord. 4-12-2, ord. 4-12a-1, ord. 4-13, ord. 10-3, ord. 10-5, ord. 10-7, ord. 10-8, ord. 10-9, ord. 10-10-4, ord. 10-11, ord. 11-9-2, ord. 11-21, ord. 11-22, ord. 11-23-4, ord. 12-7-9, ord. 12-9-4.

	De generale synode geeft leiding aan het leven en werken van de kerk in haar geheel.	
9	Een ambtelijke vergadering kan uit haar midden een aantal leden aanwijzen die tezamen een breed ² moderamen vormen waaraan de ambtelijke vergadering de uitoefening van bepaalde bevoegdheden kan delegeren, volgens regels bij ordinantie gesteld.	
10	Voor het verrichten van werkzaamheden die voor een classis, voor de evangelisch-lutherse gemeenten tezamen of voor de kerk in haar geheel van algemeen belang zijn, kunnen door de betreffende ambtelijke vergaderingen predikanten in algemene dienst worden beroepen dan wel functionarissen worden benoemd, die verbonden worden aan respectievelijk de classis, de evangelisch-lutherse gemeenten tezamen of de kerk in haar geheel.	ongewijzigd

De verschuiving van het zwaartepunt in de kerkelijke structuur van de huidige classicale vergadering naar de nieuwe classicale vergadering leidt ook tot een aanpassing van ord. 2-20-1, terwijl ord. 4-19 dient te vervallen.

5

	Huidige tekst	Voorstel
	Ord.2-20 Indeling in classes en regionale verbanden	Art. 20 Indeling in classes
1	De gemeenten worden door de kleine synode samengebracht in classes en de classes ingedeeld in regio's.	De gemeenten worden door de kleine synode samengebracht in [...] classes.
	Ord.4-19 Samenwerking in een classicaal-regionaal overlegorgaan	vervalt

2.2.2 Samenstelling

In *Kerk 2025: een stap verder* wordt gesteld:

- 10 - de classicale vergadering is wat omvang betreft groot genoeg om voldoende verscheidenheid en binding met de classis in de afvaardiging te hebben, maar ook klein genoeg om vergaderingen te kunnen houden waarin een echt inhoudelijk gesprek plaatsvindt;
- zij telt in de regel twintig leden;
- zij komt binnen de kaders van kerkorde met een verkiezingsreglement waarbij oog is voor de breedte van de kerk;
- 15 - zij bestaat uit ambtsdragers; kerkleden kunnen in hun eigen gemeente ambtsdrager met bijzondere opdracht worden om afgevaardigd te worden naar de classicale vergadering;
- de verschillende ambten zijn evenredig vertegenwoordigd;
- ook een spreiding van leeftijden, kerkelijke gezindten en maatschappelijke achtergronden is van belang;

² Omdat het in dit lid gaat om een kan-bepaling, hoeft hier niet te worden aangegeven dat de classicale vergadering geen breed moderamen kent.

- aan een classicale vergadering kunnen, op voorstel van de vergadering, enkele extra leden worden toegevoegd, bijvoorbeeld wanneer er ondervertegenwoordiging van een specifieke groep is;
- ambtsdragers hebben, naar analogie van de generale synode, een zittingstermijn van vijf jaar.

5

Kanttekeningen:

Enige flexibiliteit is gewenst met betrekking tot de omvang van een classicale vergadering, Zoals het er nu naar uitziet, zal de kleinste classis 150 gemeenten tellen, en de grootste bijna het dubbele, nl.

10

283. In de grotere classes kan het wenselijk zijn meer dan twintig ambtsdragers in de classicale vergadering te verkiezen, om voldoende binding met de classis te houden. Daarom wordt voorgesteld om een minimum van twintig en een maximum van dertig leden vast te stellen. De aanvulling uit de predikanten met bijzondere opdracht dan wel in algemene dienst blijft mogelijk, maar is dan niet meer voorgeschreven, en hun aantal wordt gereduceerd tot één predikant. Het college stelt voor dat lutherse leden van een classicale vergadering niet worden aangewezen door de evangelisch-lutherse synode (zoals dat nu gold voor het classicaal-regionaal overlegorgaan), maar door de lutherse gemeenten in de betrokken regio. Voorgesteld wordt dat lutherse gemeenten de mogelijkheid hebben een lid uit eigen kring te verkiezen.

15

Omdat de nieuwe 11 classicale vergaderingen als ambtelijke vergadering in de plaats komt van de 75 huidige classicale vergaderingen, is rechtstreekse afvaardiging vanuit de eerstvolgende mindere vergadering niet mogelijk. De classicale vergadering kan dat niet meer doen (behalve bij de eerste verkiezing, te regelen in het kader van de overgangsbepalingen), en als de kerkenraden zouden afvaardigen zouden de classicale vergaderingen onwerkbaar groot worden. Hier vindt onmiskenbaar een breuk met het verleden plaats. Het handhaven van het presbyteriaal-synodale stelsel vereist daarom dat alle kerkenraden in de classis wel betrokken zijn bij het bepalen van wie deel uitmaken van de classicale vergadering. In een generale regeling kan dat nader worden uitgewerkt: de kern daarvan is dat alle kerkenraden in de classis de mogelijkheid hebben kandidaten voor een groslijst voor te stellen, en dat de classicale vergadering op basis daarvan een kieslijst vaststelt. Nader zal kunnen geregeld hoe de classicale vergadering, b.v. door aanbevelingen, spreiding naar leeftijd enz. kan bevorderen.

25

Het verdient aanbeveling een model-verkiezingsreglement op te stellen.

30

Dat gemeenteleden eventueel tot ambtsdrager verkozen kunnen worden om verkiesbaar te zijn voor de classicale vergadering, behoeft niet vastgelegd te worden in de ordinanties. Hier volstaat een bepaling in de generale regeling die zegt dat ook gemeenteleden die geen ambtsdrager zijn, kunnen worden voorgedragen voor verkiezing, op voorwaarde dat zij bereid zijn als ambtsdrager in hun gemeente te worden bevestigd.

35

	Huidige tekst	Voorstel
	Ord.4-14. Samenstelling	
1	De classicale vergadering wordt gevormd door de afgevaardigde ambtsdragers van de tot de classis behorende gemeenten. De afgevaardigden worden aangewezen door de kerkenraden. Vanuit de gemeenten met wijkgemeenten geschiedt de afvaardiging door de wijkkerkenraden. De classicale vergadering wijst tevens twee leden aan uit de predikanten met	De classicale vergadering wordt gevormd door ten minste 20 en ten hoogste 30 ambtsdragers van tot de <i>classis</i> behorende gemeenten. De leden van de classicale vergadering worden verkozen door de betrokken kerkenraden, een en ander naar regels bij generale regeling vastgesteld. De classicale vergadering kan daarnaast een

	<p>bijzondere opdracht en predikanten in algemene dienst die aan een tot de classis behorende gemeente of aan de classis verbonden zijn, dan wel lid zijn van een tot de classis behorende gemeente. (vgl. ord. 4-19-2) <i>De evangelisch-lutherse synode kan bovendien een of twee evangelisch-lutherse ambtsdragers die wonen binnen de regio tot lid van het classicaal-regionaal overlegorgaan aanwijzen.</i></p>	<p>lid aanwijzen uit de predikanten met bijzondere opdracht en predikanten in algemene dienst die aan een tot de classis behorende gemeente of aan de classis verbonden zijn, dan wel lid zijn van een tot de classis behorende gemeente.</p> <p>Indien tot de classis een of meer evangelisch-lutherse gemeenten behoren, kunnen de betrokken kerkenraden gezamenlijk één lid verkiezen.</p>
2	<p>Elke kerkenraad of wijkkerkenraad vaardigt uit zijn midden één ambtsdrager af. De classicale vergadering kan in de regeling voor haar wijze van werken bepalen dat elke kerkenraad of wijkkerkenraad uit zijn midden twee ambtsdragers afvaardigt. Bij toepassing van artikel 6-4 kan in de plaatselijke regeling worden vastgesteld dat de kerkenraad uit zijn midden één ambtsdrager afvaardigt. De afgevaardigden worden aangewezen voor vier jaar. Elk jaar treedt een vierde van het aantal leden van de classicale vergadering af.</p>	<p><i>De zittingstermijn van de leden is vijf jaar.</i></p> <p>Elk jaar treedt ten naaste bij een vijfde van het aantal leden van de <i>classicale vergadering</i> af.</p>
3	<p>De afvaardiging geschiedt aan de hand van een door het breed moderamen van de classicale vergadering op te stellen rooster dat voor elke kerkenraad aangeeft wanneer hij een predikant, een ouderling, een ouderling-kerkrentmeester of een diaken dient af te vaardigen. Dit rooster wordt zo opgesteld, dat per tien ambtsdragers er ten naaste bij drie predikanten, twee ouderlingen die niet tevens kerkrentmeester zijn, twee ouderlingen-kerkrentmeester en drie diakenen van de classicale vergadering deel uitmaken. Het breed moderamen is bevoegd om afwijking van het rooster toe te staan, met dien verstande dat van de classicale vergadering per tien ambtsdragers zo mogelijk twee predikanten, twee ouderlingen die niet tevens kerkrentmeester zijn, twee ouderlingen-</p>	<p>Van de classicale vergadering maken ten minste drie predikanten, twee ouderlingen die niet tevens kerkrentmeester zijn, twee ouderlingen-kerkrentmeester en drie diakenen deel uit.</p>

	kerkrentmeester en twee diakenen van de classicale vergadering deel uitmaken. Kerkenraden die een predikant dienen af te vaardigen, vaardigen zolang er geen predikant voor gewone werkzaamheden aan de gemeente verbonden is, hetzij een ouderling die niet tevens kerkrentmeester is, hetzij de consulent indien deze niet door een andere kerkenraad is afgevaardigd, naar de classicale vergadering af.	
4	Bij verhindering van een afgevaardigde wijst de kerkenraad uit zijn midden een vervanger aan.	(vervalt)
5	Ambtsdragers die niet zijn afgevaardigd, kunnen door de classicale vergadering worden toegelaten als adviserende leden.	(vervalt)
6	De classicale vergadering bepaalt in haar regeling voor haar wijze van werken wie, naast de afgevaardigden van de classicale vergadering naar de generale synode, als adviseurs aan de beraadslagingen van de classicale vergadering deelnemen.	De classicale vergadering bepaalt in haar regeling voor haar wijze van werken wie, naast ten minste een afgevaardigde van de classicale vergadering naar de generale synode, als adviseurs aan de beraadslagingen van de classicale vergadering deelnemen.

Samen met de besluitvorming over het wijzigingsvoorstel hierboven, dienen overgangsbepalingen te worden vastgesteld, ertoe strekkende dat de huidige classicale vergaderingen door middel van afvaardiging uit hun midden de eerste classicale vergadering doen bijeenkomen. Zie hiervoor blz. 32.

5

2.2.3 Arbeidsveld

Kerk 2025 bevat een uitvoerige beschouwing over de taak van de beoogde classicale vergadering. De kerntaken zijn te typeren met de trits: ontmoeting – toezien – presentie.

De classicale vergadering regelt jaarlijkse *ontmoetingen* van groepen gemeenten binnen de regio, gericht op onderlinge toerusting, bemoediging, toerusting en ervaringsuitwisseling. Het *toezien* is gericht op de ondersteuning van gemeenten en ambtsdragers, en op het voorkomen dan wel oplossen van conflicten. Een belangrijk aspect hiervan is het signaleren van wat leeft in de gemeenten. De *presentie* betreft in het bijzonder die gebieden binnen een classis waar nauwelijks of in het geheel geen sprake meer is van een levensvatbare gemeente. Ook representatie naar andere sectoren van de samenleving valt hieronder.

15

Kanttekeningen:

De nu in ord. 4-15-1 genoemde missionaire taak van de classicale vergadering is een aspect van de nu expliciet genoemde taak om zorg te dragen voor de presentie van de kerk in heel de regio. De taak ten aanzien van de onderlinge ontmoeting is nu uitvoeriger beschreven, terwijl ook representatie en de verkiezing van visitatoren in de taakomschrijving zijn opgenomen.

20

De classicale vergaderingen zullen hiervoor een adequate werkwijze moeten ontwikkelen.

In een nieuw lid 3 is een taak toegevoegd die tot dusver bij de colleges voor de visitatie lag (zie onder, blz. 26, par. 2.8.5)

25

-3).

	Huidige tekst	Voorstel
	Ord. 4-15. Arbeidsveld	
1	<p>De <i>classicale vergadering</i> heeft tot taak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het leiding geven aan het leven en werken van de <i>classis</i> op haar verschillende arbeidsvelden en het ter hand nemen van al wat het kerkelijk leven in de <i>classis</i> kan bevorderen; - het vaststellen van het beleidsplan ter zake van het leven en werken van de <i>classis</i>; <ul style="list-style-type: none"> - het bevorderen van de missionaire arbeid van de gemeenten, het verlenen van bijstand aan de gemeenten bij de vervulling van hun missionaire roeping – daarin bijgestaan door organen van de kerk die op dit terrein werkzaam zijn – en waar nodig het zelf gestalte geven aan de missionaire arbeid binnen de <i>classis</i>; <ul style="list-style-type: none"> - het gestalte geven aan de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor elkaar, onder meer door het stimuleren en zelf voeren van het kerkelijk gesprek en het op andere wijze bevorderen van de saamhorigheid van de gemeenten; <ul style="list-style-type: none"> - het erop toezien dat de gemeenten haar roeping en taak nakomen, het advies en hulp bieden aan de kerkenraden, <ul style="list-style-type: none"> - het vaststellen van de grenzen tussen de plaatselijke gemeenten in het ressort van de <i>classis</i>; - het uitspreken jegens de generale synode van wat er leeft in de kerkenraden en de gemeenten die tot de <i>classis</i> behoren, het geven van consideraties over haar door de generale synode voorgelegde 	<p>De <i>classicale vergadering</i> heeft tot taak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het leiding geven aan het leven en werken van de <i>classis</i> op haar verschillende arbeidsvelden en het ter hand nemen van al wat het kerkelijk leven in de <i>classis</i> kan bevorderen; - het vaststellen van het beleidsplan ter zake van het leven en werken van de regio; - het signaleren van wat leeft in de gemeenten met het oog op een goede vervulling van de dienst van ambtsdragers in de gemeenten, alsmede met het oog op het bevorderen van de onderlinge verhoudingen ; ...het stimuleren van nieuwe vormen van kerkelijke presentie; <ul style="list-style-type: none"> - het zorgdragen voor de presentie van de kerk voor zover gemeenten aangeven daartoe niet of onvoldoende in staat zijn; - het gestalte geven aan de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor elkaar, onder meer door het bevorderen van de ontmoeting van gemeenten en wel in nauwe samenwerking met de voorzitter van het classicale college voor de visitatie en de werkgemeenschappen van predikanten; - het erop toezien dat de gemeenten haar roeping en taak nakomen, het advies en hulp bieden aan de kerkenraden en ambtsdragers; - het vaststellen van de grenzen tussen de plaatselijke gemeenten in het ressort van de regio; - het uitspreken jegens de generale synode van wat er leeft in de kerkenraden en de gemeenten die tot de <i>classis</i> behoren, - het geven van consideraties over haar door de generale synode voorgelegde vragen van belijden en kerkorde, - het behandelen van de verslagen van haar afgevaardigden naar de generale synode;

	vragen van belijden en kerkorde, het behandelen van de verslagen van haar afgevaardigden naar de generale synode; - het verrichten van alles wat verder naar de orde van de kerk van haar wordt gevraagd. De classicale vergadering doet bij de vervulling van haar opdracht recht aan de binnen de classis voorkomende kerkelijke verscheidenheid.	- het representeren van de kerk in contacten met andere kerkgenootschappen, maatschappelijke organisaties, overheden en media in de regio; - het verrichten van alles wat verder naar de orde van de kerk van haar wordt gevraagd. De classicale vergadering doet bij de vervulling van haar opdracht recht aan de binnen de <i>classis</i> voorkomende kerkelijke verscheidenheid.
2	De afgevaardigden naar de classicale vergadering brengen verslag uit aan de kerkenraden over hetgeen door de classicale vergadering is gedaan.	De classicale vergadering informeert de kerkenraden over hetgeen door <i>haar</i> is gedaan.
3	<i>Ord. 10-5-13</i> <i>De regionale colleges en het generale college voor de visitatie stellen ten behoeve van de classicale vergaderingen respectievelijk de generale synode om de vier jaar een overzicht samen over het kerkelijk leven in hun ressort</i>	De classicale vergadering stelt om de vier jaar een overzicht samen over het kerkelijk leven in haar ressort.

2.2.4 Werkwijze

Kerk 2025, blz. 8) zegt het volgende over de werkwijze van de classicale vergadering :

- 5 - Zij kiest een moderamen dat uit minimaal vijf leden bestaat: een vrijgestelde voorzitter en minimaal vier leden. Alle ambten zijn hierin vertegenwoordigd. De voorzitter van de classicale visitatie is vaste adviseur.
- Zij kiest de leden van de colleges van visitatie en RCBB en benoemt haar voorzitters, in geval van de visitatie met instemming van de Kleine Synode
- 10 - Het moderamen is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in de classis en doet dit op grond van door de classicale vergadering vastgestelde richtlijnen. Het moderamen legt verantwoording over zijn werk af aan de classicale vergadering. De classicale vergadering komt in de regel driemaal per jaar bijeen, het moderamen maandelijks.
- 15 - De classicale vergadering vaardigt vijf gemeenteleden (bedoeld is: ambtsdragers) uit de classis af naar de generale synode en draagt zorg voor een evenwichtige samenstelling van de afvaardiging. De generale stelt een rooster op naar ambten.
- 20 - Per classis bepaalt de classicale vergadering of het nuttig is om één vaste werk- en ontvangstruimte voor de voorzitter, voor het moderamen en voor de classicale vergadering aan te houden. Alle inhoudelijke ondersteuning (secretarieel, administratief, HRM, juridisch) die niet door de secretaris van het moderamen verricht kan worden, vindt vanuit het Landelijk Dienstencentrum in Utrecht plaats. Deze is de backoffice van de regio.

Kanttekeningen:

Het is niet zinvol om bij een zo groot aantal kerkenraden per classis de regel te handhaven dat vijf kerkenraden een (buitengewone) zitting van de classicale vergadering noodzakelijk zouden kunnen maken. In plaats daarvan kunnen nu vijf leden een dergelijk verzoek dien. Er is ook geen dwingende reden om een onderscheid te maken tussen gewone en buitengewone zittingen.

5 De taak van het huidige classicaal-regionale overlegorgaan met het oog op de dienstverlening van de Dienstenorganisatie is in lid 1a ingevoegd.

De bepaling in lid 2, over de vorming van het moderamen, moest ingewikkelder worden geformuleerd omdat de procedure voor de benoeming van een (vrijgestelde) voorzitter, geregeld in ord. 4-16a onder meer impliceert dat een benoemingscommissie wordt gevormd.

10 Voorgesteld wordt om de omvang van het moderamen te bepalen op minimaal zeven leden. Dit om te voorkomen dat soms, bij ontstentenis van een of twee leden, voor gemeenten of ambtsdragers zeer ingrijpende beslissingen kunnen worden genomen door drie of vier leden van het moderamen. Overwogen is het aantal op vijf te handhaven, en (net als nu bij de brede moderamina van de classicale vergaderingen, zie lid 5) met een systeem van secundi te werken, maar hiervan is afgezien omdat dit in de praktijk grote bezwaren oproept vanwege de onvermijdelijke informatieachterstand die een secundus heeft. Het is wenselijk dat elke ambtsgroep in het moderamen is

15 vertegenwoordigd, maar door de woorden 'in de regel' in te voegen in de laatste volzin van lid 2 wordt ruimte gelaten voor een beargumenteerde afwijking van deze regel. De in lid 4 genoemde taken van het moderamen zijn zo vanzelfsprekend dat afzonderlijke vermelding niet nodig is. Het accent ligt op de taken die genoemd worden in lid 6, waarbij ook de

20 verantwoordelijkheid van het moderamen voor de taakuitvoering van de classispredikant is benoemd. In het huidige art. 16-7 was vastgelegd dat bij besluiten van het breed moderamen van de classicale vergadering geen revisie kon worden gevraagd bij dat breed moderamen: in plaats daarvan zou de

25 classicale vergadering als zodanig gevraagd kunnen worden het besluit te heroverwegen. Op die manier beoordeelt een breder forum het bestreden besluit. Deze regel past minder goed binnen de nu beoogde verhoudingen van classicale vergadering en moderamen, waarin het moderamen een

30 grotere bestuurlijke verantwoordelijkheid krijgt. Het laten vervallen van lid 7 impliceert dat wel revisie gevraagd kan worden bij het moderamen. Daarmee is een snellere procesgang mogelijk. Uiteraard staat daarna altijd nog de weg naar 'bezwaren en geschillen' open.

Voor het overige is in feite sprake van technische aanpassingen van de tekst van ord. 4-16.

	Huidige tekst	Voorstel
	Artikel 16. Werkwijze	
1	De classicale vergadering komt ten minste drie maal per jaar bijeen. Voorts komt zij bijeen in buitengewone zitting op verzoek van ten minste vijf kerkenraden uit de classis of op verzoek van de generale synode, aan welk verzoek binnen zes weken nadat het verzoek is binnengekomen, gevolg moet worden gegeven.	De classicale vergadering vergadert in de regel drie maal per jaar. Voorts komt zij op verzoek van vijf leden dan wel op verzoek van de generale synode <i>binnen zes weken nadat het verzoek is ontvangen</i> , bijeen.
1a	(vgl. ord. 4-19-1) <i>Het classicaal-regionaal overlegorgaan kan uitspreken jegens de generale synode welke behoeften er leven in de kerkenraden, gemeenten en classes ter zake van de opbouw van de gemeenten en de classes.</i>	De classicale vergadering bepaalt het algemene beleid. Zij kan jegens de generale synode uitspreken welke behoeften er leven in de kerkenraden, gemeenten en ringen ter zake van de opbouw van de gemeenten en de ringen.

2	De classicale vergadering kiest jaarlijks onder leiding van de aftredende preses uit haar midden een moderamen, bestaande uit ten minste een preses, een scriba en een assessor, met dien verstande dat in elk geval een predikant deel uitmaakt van het moderamen.	<p>Het moderamen van de classicale vergadering wordt gevormd door de preses, die wordt aangeduid als classispredikant, de scriba en ten minste vijf andere leden.</p> <p>De preses wordt benoemd met inachtneming van het in artikel 16a lid 2 bepaalde.</p> <p>Daarnaast maken in de regel een ouderling die niet tevens kerkrentmeester is, een ouderling-kerkrentmeester en een diaken deel uit van het moderamen; zij worden voor een periode van ten minste twee en ten hoogste vijf jaar gekozen uit het midden van de synode en zijn herkiesbaar zolang zij deel uitmaken van de synode.</p>
3	Preses en scriba kunnen, in afwijking van het bepaalde in lid 2, gekozen worden uit de ambtsdragers uit de classis, waarbij het bepaalde in ordinantie 3-7-3 van overeenkomstige toepassing is. Zij hebben dan in de classicale vergadering en in haar breed moderamen een adviserende stem.	vervalt
4	Het moderamen heeft tot taak het voorbereiden, samenroepen en leiden van de bijeenkomsten van de classicale vergadering en haar breed moderamen, het opmaken van een aan de kerkenraden toe te zenden verslag van de bijeenkomsten van de classicale vergadering, het uitvoeren van die besluiten van de classicale vergadering en haar breed moderamen waarvoor geen anderen aangewezen zijn, en voorts, onder verantwoording aan het breed moderamen, het afdoen van zaken van formele en administratieve aard en van zaken die geen uitstel gedogen. Het moderamen brengt regelmatig rapport van zijn werkzaamheden uit aan het breed moderamen.	vervalt
5	In dezelfde bijeenkomst waarin de moderamenleden worden gekozen, wordt op dezelfde wijze voor de tijd van een jaar een aantal andere leden van de classicale vergadering gekozen die met het moderamen het breed moderamen vormen. Het breed moderamen wordt zo samengesteld dat tenminste twee predikanten, twee ouderlingen die niet tevens kerkrentmeester zijn, twee	vervalt

	<p>ouderlingen-kerkrentmeester en twee diakenen van het breed moderamen deel uitmaken.</p> <p>Ten behoeve van de vergaderingen van het breed moderamen wordt voor elk lid daarvan uit de classicale vergadering een secundus gekozen die aan dezelfde vereisten voldoet als de primus en die bij verhindering of ontstentenis van deze als primus fungeert.</p>	
5a		Het moderamen komt in de regel ten minste acht maal per jaar bijeen.
6	<p>Het breed moderamen is belast met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het in naam van en in verantwoording aan de classicale vergadering leiding geven aan en coördineren van de arbeid van de organen van bijstand van de classicale vergadering; - het bevorderen van de saamhorigheid en de gezamenlijke bezinning van de predikanten door hen samen te brengen in werkgemeenschappen; - het verrichten van wat naar de orde van de kerk aan de classicale vergadering is opgedragen, voor zover dat hem door de classicale vergadering wordt gedelegeerd en <p>- met inachtneming van het overigens in de ordinanties bepaalde, in samenwerking met andere brede moderamina in het classicaal-regionaal overlegorgaan,</p> <ul style="list-style-type: none"> - de kerkvisitatie; - het opzicht; - de behandeling van beheerszaken en - de behandeling van bezwaren en geschillen. <p>Het breed moderamen brengt jaarlijks verslag uit aan de classicale vergadering van zijn werkzaamheden.</p>	<p>Het [...] moderamen is belast met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het in naam van en in verantwoording aan de classicale vergadering leiding geven aan en coördineren van de arbeid van de organen van bijstand van de classicale vergadering; - het bevorderen van de saamhorigheid en de gezamenlijke bezinning van de predikanten door hen samen te brengen in werkgemeenschappen; <p>- het toetsen van door de classispredikant genomen voorlopige maatregelen;</p> <p>- met inachtneming van het overigens in de ordinanties bepaalde, waar nodig in samenwerking met <i>moderamina van andere classicale vergaderingen</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> - de kerkvisitatie; - het opzicht; - de behandeling van beheerszaken en - de behandeling van bezwaren en geschillen. <p>Het [...] <i>moderamen</i> brengt jaarlijks verslag uit aan de classicale vergadering van zijn werkzaamheden.</p> <p>Tijdens een vergadering van de classis informeert het moderamen de classis over haar werkzaamheden indien een lid van de vergadering daarom verzoekt. De classicale vergadering kan besluiten dat het moderamen aan het verzoek geen gevolg hoeft te geven.</p>
7	Als een kerkenraad of ambtsdrager zich bezwaard voelt door een besluit van het breed moderamen van de classicale vergadering dat met betrekking tot een	vervalt

	kerkenraad of gemeente is genomen op grond van ordinantie 2 of ordinantie 4, staat geen revisie open maar kan wel heroverweging van dat besluit gevraagd worden aan de classicale vergadering. Overigens is ord. 12-12-1 t/m 4 van overeenkomstige toepassing.	
8	De classicale vergadering en haar breed moderamen worden in hun arbeid ondersteund vanuit de dienstenorganisatie van de kerk.	De <i>classicale vergadering</i> en haar [...] <i>moderamen</i> worden in hun arbeid ondersteund vanuit de dienstenorganisatie van de kerk.
9	De classicale vergadering en haar breed moderamen kunnen zich in hun arbeid laten bijstaan door commissies die door de classicale vergadering worden ingesteld en werken in opdracht van, onder verantwoordelijkheid van en in verantwoording aan de classicale vergadering.	De <i>classicale vergadering</i> en haar [...] <i>moderamen</i> kunnen zich in hun arbeid laten bijstaan door commissies die door de <i>classicale vergadering</i> dan wel haar moderamen worden ingesteld en werken in opdracht van, onder verantwoordelijkheid van en in verantwoording aan de <i>classicale vergadering</i> dan wel haar moderamen .
10	De classicale vergadering maakt een regeling voor haar wijze van werken waarin in ieder geval worden geregeld: het bijeenroepen van haar vergaderingen en die van haar breed moderamen, de agendering, de voorbereiding en de wijze van de verkiezing van de leden van het moderamen en het breed moderamen, de voorzieningen die getroffen worden voor de archieven, en de controle van alle financiële handelingen door of namens haar uitgevoerd.	De <i>classicale vergadering</i> maakt een regeling voor haar wijze van werken.

2.3 DE VOORZITTER VAN CLASSICALE VERGADERING OF 'CLASSISPREDIKANT'

2.3.1 Kerk 2025

- Tot de meest ingrijpende voorstellen in het traject Kerk 2025 behoort ongetwijfeld de voorziene rol van de voorzitter van de classicale vergadering, die als het gezicht van de classicale vergadering
- 5 wordt gezien, het 'katholieke' van de kerk belichaamt en zo instaat voor de eenheid in alle verscheidenheid.
- Hij of zij representeert in persona de classicale vergadering, met name in haar toezienende functie. Het gaat om 'iemand die herinnert aan het wezen van de kerk: het evangelie, de geloofsgemeenschap, het diaconaat en de roeping/zending'. Bij deze taak hoort ook het signaleren wat er leeft in de
- 10 gemeenten, wat hen kan helpen om aan de roeping om geloofsgemeenschap te zijn gehoor te geven en wat daarbij in de weg staat. De voorzitter kan dan ook interveniëren, mediation aanbevelen, tijdelijke maatregelen nemen en procedures op gang brengen, al blijven finale beslissingen altijd voorbehouden aan het moderamen van de classicale vergadering.
- De voorzitter wordt bijgestaan door de classicale visitatie, met name door de voorzitter van het
- 15 classicale college voor de visitatie. De visitatie verleent deze bijstand op twee wijzen: In de eerste plaats door het verrichten van bijzondere visitatie, in de tweede plaats door een actieve rol te spelen bij de ontmoeting van de gemeenten in de regio. De voorzitter van de classicale vergadering draagt

er zorg voor dat adviezen van de bijzondere visitatie, waaronder het nemen en opleggen van maatregelen, in behandeling wordt genomen. De adviezen van de visitatie zijn dringend, en worden door het moderamen eventueel bindend verklaard, tenzij dit alleen kan middels een uitspraak van een rechtsprekend college.

- 5 De bedoeling is dat de voorzitter minimaal eens per vier jaar een regulier contact heeft met elke gemeente en met elke predikant in de regio. In dat kader speelt de voortgang van het ambtswerk in de onderlinge relatie van kerkenraad en predikant een belangrijke rol in het gesprek. De voorzitter signaleert of verdere begeleiding voor de predikant gewenst is en of contact met het team mobiliteit aan de orde is.
- 10 De voorzitter wordt vrijgesteld voor zijn of haar taak. De voorzitters komen regelmatig bijeen voor een beraad, waarvan ook de scriba van de generale synode deel uitmaakt. Dit beraad is geen kerkelijke vergadering en heeft geen bevoegdheden.

2.3.2 Naam

- 15 Het ligt in het verlengde van de keuze voor de term ‘classicale vergadering’ om de voorzitter van deze vergadering als ‘classispredikant’ aan te duiden.

2.3.3 Verdere kanttekeningen

- Het gaat hier om een zaak die tot dusver niet in de ordinanties aan de orde is. Derhalve dient een nieuw artikel te worden ingevoegd, onder nummer 16a.
- 20 Bij de formulering van dit artikel is zo dicht mogelijk aangesloten bij wat in *Kerk 2025: een stap verder* wordt aangegeven.
- Essentieel voor de nieuwe verhoudingen is wat in lid 4 en 5 wordt geformuleerd. Hier komt de voorzitter van het classicale college voor de visitatie al even in beeld: in ord. 10 wordt de visitatie verder inhoudelijk geregeld. Feitelijk gaat het hier om wat nu een ‘buitengewone visitatie’ (ord. 10-5-2) heet.
- 25 Om in voorkomende situaties sneller tot oplossingen te kunnen komen, is het de bedoeling dat de classispredikant regie kan voeren en voorlopige maatregelen kan nemen. Daarbij zal het in de praktijk vooral gaan om de mogelijkheid een predikant, een andere ambtsdrager of ook een gehele kerkenraad voor korte tijd vrij te stellen van werkzaamheden c.q. van verantwoordelijkheden te ontheffen, teneinde een conflictsituatie zo veel mogelijk te bevriezen. Definitieve besluiten (die
- 30 uiteraard in beginsel kunnen afwijken van de door de classispredikant genomen voorlopige maatregel) blijven voorbehouden aan het moderamen van de classicale vergadering dan wel aan andere daartoe aangewezen kerkelijke organen.

	Voorstel nieuwe tekst
	Ord. 4-16a. De classispredikant
1	De classispredikant geeft gestalte aan de verantwoordelijkheid van de classicale vergadering voor het leidinggeven aan en het bevorderen van het kerkelijk leven in de classis.
2	De classispredikant wordt voor vijf jaar benoemd door de classicale vergadering uit de dienstdoende predikanten van de kerk, en kan eenmaal worden herbenoemd. De verkiezing van de classispredikant geschiedt niet dan nadat over de omvang van de aanstelling van de betrokkene overeenstemming is bereikt met de kleine synode en nadat

	kleine synode over de keuze van de betrokkene is gehoord. De classispredikant is als predikant in algemene dienst verbonden aan de classicale vergadering. ³
3	De classispredikant bezoekt elke gemeente, elke predikant en elke kerkelijk werker ⁴ met een vaste aanstelling, in de classis in de regel een maal per vier jaar, met het oog op het geestelijk leven van de gemeente en de wijze waarop zij gehoor geeft aan haar roeping, alsmede de vervulling van ambten en diensten.
4	De classispredikant kan het classicale college voor de visitatie verzoeken een gemeente te visiteren. ⁵ Het college doet verslag van deze visitatie aan het moderamen, dat – gehoord het advies van de voorzitter van het college – beslist over zo nodig te nemen maatregelen.
5	Daar waar het moderamen van de classicale vergadering bevoegd is maatregelen te nemen, is in bijzondere omstandigheden de classispredikant bevoegd tot het nemen van een voorlopige maatregel. De classispredikant informeert het moderamen van de classicale vergadering onverwijld over het nemen van een voorlopige maatregel. De voorlopige maatregel blijft ten hoogste twee maanden van kracht. Binnen deze periode neemt het moderamen van de classicale vergadering een definitief besluit.
6	De classispredikant vertegenwoordigt de classicale vergadering, al dan niet samen met andere leden van het moderamen, in contacten met andere kerkgenootschappen, maatschappelijke organisaties, overheden en media in de regio.
7	Taken en bevoegdheden van de classispredikant worden nader geregeld in een door de classicale vergadering vast te stellen instructie.
8	De classispredikant brengt jaarlijks verslag uit aan de classicale vergadering.

2.4 DE RING

2.4.1 Kerk 2025

5 Een belangrijk thema in Kerk 2025 is de ontmoeting van gemeenten. Als de classicale vergadering als dé ambtelijke vergadering waarin gemeenten elkaar ontmoeten wegvalt, zijn alternatieve regelingen nodig. Kerk 2025 pleit voor een flexibel stelsel waarbinnen gemeenten hun eigen keuzes kunnen maken. Een bijzondere verantwoordelijkheid ligt daarvoor bij de visitatoren. *Kerk 2025: een stap verder* stelt het zo: “De voorzitter van de visitatie geeft, tezamen met de visitators in de regio, leiding aan de ontmoeting tussen gemeenten en onderhoudt zo zelf het contact met de gemeenten. Dit

10 betekent niet dat zij in alle gevallen actief betrokken zijn bij deze ontmoetingen, maar wel dat zij deze ontmoetingen stimuleren, begeleiden er input voor leveren en dat zij zich verantwoordelijk weten voor de inhoudelijke betekenis van deze ontmoetingen. Deze rol van de visitatie is een variant van de reguliere visitatie, zij het dat deze niet langer in de vorm van een vierjaarlijks bezoek van een tweetal visitators wordt gehouden maar in de vorm van het leiding geven aan de ontmoeting tussen

15 gemeenten”.

³ Bij de formulering van lid 2 en ook lid 7 is zijdelings gekeken naar ord. 4-27-2, over de benoeming van de scribe van de generale synode.

⁴ Met de toevoeging van de kerkelijk werker wordt beoogd dat elke kerkelijk werker die de werkzaamheden van een predikant in een gemeente verricht, ook wordt bezocht door de classispredikant

⁵ Omdat de reguliere of periodieke visitatie nu vervalt – of liever onder een andere noemer binnen het takenpakket van de classispredikant komt te vallen – is het niet meer nodig over een ‘buitengewone’ visitatie te spreken.

2.4.2 Kanttekeningen

Het zal veel vragen van de classicale visitatoren, als de voorgestelde vorm van ontmoeting werkelijk iets gaat voorstellen. Als alle verdere kaders verdwijnen, en het initiatief volledig bij de visitatoren zou liggen, zouden visitatoren in een gemiddelde classis al snel twintig tot dertig ontmoetingen (van

5

steeds zeven tot tien gemeenten) per jaar moeten faciliteren. Om dat enigermate mogelijk te maken is een lichte substructuur wenselijk. Daarom is er voor gekozen dat binnen de classis gemeenten worden samengebracht in ringen. Het gaat hier nadrukkelijk niet om een ambtelijke vergadering, laat staan om een extra bestuurslaag. De ring heeft geen uitvoerende kerkordelijke taken. De kerkorde zal dan ook verder niets behoeven te

10

regelen over de wijze waarop de ringen zichzelf organiseren. Het feit dat de werkgemeenschappen van predikanten samenvallen met de ringen (zie onder) geeft daaraan op zichzelf al enige structuur. In dit kader is ook over de (weinige) bestaande ringverbanden gesproken. Bij overgangsbepaling kan worden bepaald dat deze nu als ringen verder functioneren. Voorgesteld wordt om het aanwijzen van consulenten anders te regelen, en daarmee ook dichter aan te sluiten bij de bestaande praktijk. Door een wijziging van ord. 4-12-1 worden de kerkenraden bevoegd zelf een consulent uit te nodigen. Waar dat niet eenvoudig is, kan de kerkenraad aan de werkgemeenschap verzoeken om een consulent aan te wijzen. Indien het aanwijzen van consulenten zo wordt geregeld, kunnen de ringverbanden ook wat dat betreft vervallen. Dit kan betekenen dat het samenvallen van (oude) ringverbanden, werkgemeenschappen en (nieuwe) ringen kan betekenen dat bepaalde gemeenten en predikanten nog voornamelijk contact zullen hebben met gemeenten en predikanten van hun eigen 'kleur'. In de praktijk zal er echter weinig veranderen. Verder zal het aan de bestaande classicale vergaderingen zijn om te bezien of zij – bij wijze van overgangsmaatregel – als zodanig als één ring verder gaan, of dat zij zich opsplitsen in twee of meer ringen. Gemeenten dienen daarin een eigen stem te hebben. Het is goed voorstelbaar dat een huidige streekgemeente of een gemeente met (meer dan pakweg vier) wijkgemeenten als ring wordt gezien.

15

20

25

Uiteindelijk legt het moderamen van de classicale vergadering de indeling in ringen vast. Dat kan ook wijzigingen in de indeling aanbrengen, in nauw overleg met de gemeenten. De voorzitter van het classicale college voor de visitatie kan gemeenten binnen de ringen op deze manier – desgewenst via de werkgemeenschappen - gericht benaderen voor het organiseren van ontmoetingen.

30

	Voorstel nieuwe tekst
	Ord. 4 - 16b. Ringen
1	De gemeenten worden door het moderamen van de classicale vergadering samengebracht in ringen. Het moderamen van de classicale vergadering kan op verzoek van een aantal kerkenraden of wijkkerkenraden de betrokken gemeenten samenbrengen in een nieuwe ring.
2	De ring – daarin samenwerkend met de voorzitter van het classicale college voor de visitatie – geeft gestalte aan de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor elkaar, onder meer door het stimuleren en zelf voeren van het kerkelijk gesprek en het op andere wijze bevorderen van de saamhorigheid van de gemeenten.

	Huidige tekst	Voorstel
	Ord. 4-17. Ringverbanden	(vervalt)

Met het oog op de wijziging in de procedure voor het aanwijzen van een consulent worden de volgende wijzigingen voorgesteld:

35

Huidige tekst	Voorstel
<p>Ord. 3-3-4: In (wijk)gemeenten waaraan geen predikant voor gewone werkzaamheden is verbonden, geschieden de verkiezing en de beroeping van een predikant onder begeleiding van de door de werkgemeenschap of door het ringverband aangewezen consulent.</p> <p>In evangelisch-lutherse gemeenten worden de verkiezing en de beroeping van een predikant evenwel begeleid door de president van de evangelisch-lutherse synode of een door deze aan te wijzen predikant van de kerk die als consulent optreedt.</p>	<p>Ord. 3-3-4: In (wijk)gemeenten waaraan geen predikant voor gewone werkzaamheden is verbonden, geschieden de verkiezing en de beroeping van een predikant onder begeleiding van de [..] consulent.</p> <p>In evangelisch-lutherse gemeenten worden de verkiezing en de beroeping van een predikant evenwel begeleid door de president van de evangelisch-lutherse synode of een door deze aan te wijzen predikant van de kerk die als consulent optreedt.</p>
<p>Ord. 4-12-1: De kerkenraad wordt bijgestaan door een predikant van de kerk als consulent indien</p> <ul style="list-style-type: none"> - er aan de gemeente of de wijkgemeente geen predikant voor gewone werkzaamheden verbonden is; - de predikant ten gevolge van ziekte gedurende een periode van meer dan twee maanden verhinderd is de ambtelijke werkzaamheden te verrichten; - de predikant op grond van ordinantie 3-19 vrijstelling van werkzaamheden is verleend; - de predikant op grond van een beslissing in het kader van ordinantie 10 niet bevoegd is het ambt te vervullen dan wel de ambtelijke bevoegdheden uit te oefenen. 	<p>Ord. 4-12-1: De kerkenraad nodigt een predikant van de kerk uit op te treden als consulent indien</p> <ul style="list-style-type: none"> - er aan de gemeente of de wijkgemeente geen predikant voor gewone werkzaamheden verbonden is; - de predikant ten gevolge van ziekte gedurende een periode van meer dan twee maanden verhinderd is de ambtelijke werkzaamheden te verrichten; - de predikant op grond van ordinantie 3-19 vrijstelling van werkzaamheden is verleend; - de predikant op grond van een beslissing in het kader van ordinantie 10 niet bevoegd is het ambt te vervullen dan wel de ambtelijke bevoegdheden uit te oefenen. <p>De kerkenraad kan aan de werkgemeenschap verzoeken een consulent aan te wijzen.</p>

2.5 DE WERKGEMEENSCHAPPEN

2.5.1 Kerk 2025

5 Ook het rapport noemt enkele malen de mogelijke rol van de werkgemeenschappen van predikanten in het vormgeven van de ontmoeting tussen gemeenten. De jaarlijkse ontmoeting zou kunnen plaatsvinden “tussen gemeenten in het verband van de huidige klassicale vergadering of dat van de werkgemeenschap van predikanten of van een burgerlijke gemeente”, en bij de organisatie “kunnen de werkgemeenschappen van predikanten een belangrijke rol spelen” (pg. 1).

2.5.2 Omvang

10 Voorgesteld wordt om de werkgemeenschappen te handhaven in ord. 4-18, met enkele aanpassingen. De gedachte is dat binnen een ring een (of desgewenst bijvoorbeeld twee) werkgemeenschappen van predikanten worden ingesteld door het moderamen van de klassicale vergadering. Als er kleine ringen worden ingesteld zou ook in twee ringen één werkgemeenschap kunnen worden ingesteld.

In het takenpakket is het bevorderen van de ontmoeting en uitwisseling tussen gemeenten expliciet opgenomen, terwijl de taak rond het regelen van de consulentenschappen is geschrapt.

Een nieuw element is dat de classispredikant steeds wordt uitgenodigd voor de samenkomsten van de werkgemeenschap. Op deze wijze ontstaat een natuurlijke mogelijkheid voor de classispredikant om contact te hebben met de collega's. Het spreekt vanzelf dat de classispredikant niet verplicht is, en ook niet in staat zal zijn om ook maar bij benadering op elke uitnodiging in te gaan.

5

	Huidige tekst	Voorstel
	Artikel 18. Werkgemeenschappen van predikanten	
1	<p>Het breed moderamen van de classicale vergadering stelt binnen het ressort van de classis een of meer werkgemeenschappen van predikanten in. Alle predikanten die werkzaam zijn binnen een door het breed moderamen van de classicale vergadering daartoe aangewezen gebied nemen deel aan de werkzaamheden van de betrokken werkgemeenschap.</p> <p>Predikanten met bijzondere opdracht die werkzaam zijn in een groter gebied alsmede predikanten in algemene dienst nemen deel aan de werkzaamheden van de werkgemeenschap van het gebied waarin zij hun werkzaamheden in hoofdzaak uitoefenen, dan wel waarbinnen zij woonachtig zijn.</p> <p>Kerkelijk werkers die werkzaam zijn in een gemeente in het betrokken gebied, worden uitgenodigd om aan de werkzaamheden van de werkgemeenschap deel te nemen.</p>	<p>Het [...] <i>moderamen</i> van de classicale vergadering stelt binnen elke ring een of meer werkgemeenschappen van predikanten in, <i>waaraan alle betrokken predikanten deelnemen</i>.</p> <p>Predikanten met bijzondere opdracht die werkzaam zijn in een groter gebied alsmede predikanten in algemene dienst nemen deel aan de werkzaamheden van de werkgemeenschap van het gebied waarin zij hun werkzaamheden in hoofdzaak uitoefenen, dan wel waarbinnen zij woonachtig zijn.</p> <p>Kerkelijk werkers die werkzaam zijn in een gemeente in het betrokken gebied, worden uitgenodigd om aan de werkzaamheden van de werkgemeenschap deel te nemen.</p>
2	<p>De werkgemeenschap heeft in het bijzonder tot taak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de onderlinge opbouw van het geestelijk leven van haar leden met het oog op het werk waarmee zij zijn belast; - het bevorderen van pastorale zorg voor haar leden; - de bezinning op de versterking van het geestelijk leven van de gemeenten en het uitwisselen van de daaromtrent opgedane ervaringen; - de gezamenlijke bestudering van themata die voor het werk van de predikant van belang zijn; - het regelen van de waarneming van het werk van de predikant in de gemeenten en wijkgemeenten in de situaties zoals 	<p>De werkgemeenschap heeft in het bijzonder tot taak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de onderlinge opbouw van het geestelijk leven van haar leden met het oog op het werk waarmee zij zijn belast; - het bevorderen van pastorale zorg voor haar leden; - de bezinning op de versterking van het geestelijk leven van de gemeenten en het uitwisselen van de daaromtrent opgedane ervaringen; - de gezamenlijke bestudering van themata die voor het werk van de predikant van belang zijn; - het bevorderen van de samenwerking van en de uitwisseling tussen gemeenten die deel uitmaken van dezelfde ring. <p>(vervalt)</p>

	beschreven in artikel 12-1, met inbegrip van het aanwijzen van een consulent voor elk van die gemeenten, voor zover een en ander niet opgedragen is aan een ringverband.	- het aanwijzen van een consulent indien de kerkenraad daarom verzoekt.
3		De werkgemeenschap nodigt de classispredikant uit voor haar samenkomsten.

2.6 DE REGIONALE COLLEGES

2.6.1 Kerk 2025

5 Het rapport hecht vele waarde aan het voortbestaan van het regionale college voor de visitatie en voor de behandeling van beheerszaken. Over de wijze waarop de kerkelijke rechtspraak wordt geregeld, spreekt de synode later.

2.6.2 Kanttekeningen

10 Op dit moment is het noodzakelijk en voldoende vast te tellen dat niet het classicaal-regionaal overlegorgaan maar de classicale vergadering de leden van de colleges benoemt. Het college meent dat hierin de synode als geheel, en niet slechts haar moderamen, dient te handelen.

De zinsnede ‘tenzij in de orde van de kerk anders is aangegeven’ in lid 1 kan vervallen. Deze sloeg op het gegeven dat de leden van de colleges voor de visitatie tot dusver worden benoemd door de classicale vergaderingen. In de nieuwe situatie is daarvan geen sprake meer.

De namen van de regionale colleges worden gewijzigd in “classicale colleges”.

15

	Huidige tekst	Voorstel
	Artikel 20. Regionale colleges	Classicale colleges
1	De kerk kent voor het werk van de kerk in een door de kleine synode aangewezen classis - het regionale college voor de visitatie en - het regionale college voor de behandeling van beheerszaken alsmede - het regionale college voor het opzicht en - het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen.	De kerk kent voor het werk van de kerk in een door de kleine synode aangewezen classis - het classicale college voor de visitatie en - het classicale college voor de behandeling van beheerszaken alsmede - het classicale college voor het opzicht en - het classicale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen.
2	Tenzij in de orde van de kerk anders is aangegeven, worden de leden van de regionale colleges benoemd door het classicaal-regionaal overlegorgaan uit de leden van de kerk. Zij worden benoemd voor de tijd van vier jaar en kunnen voor een aansluitende periode van ten minste twee jaar en ten hoogste vier jaar worden	De leden van de classicale colleges worden benoemd door de classicale vergadering uit de leden van de kerk. Zij worden benoemd voor de tijd van vier jaar en kunnen voor een aansluitende periode van ten minste twee jaar en ten hoogste vier jaar worden

<p>herbenoemd, met dien verstande dat zij niet langer dan twaalf aaneengesloten jaren lid van het college kunnen zijn.</p> <p>Het classicaal-regionaal overlegorgaan wijst de voorzitter van een regionaal college aan.</p> <p>Elk regionaal college brengt periodiek verslag van zijn werkzaamheden uit aan het classicaal-regionaal overlegorgaan.</p>	<p>herbenoemd, met dien verstande dat zij niet langer dan twaalf aaneengesloten jaren lid van het college kunnen zijn.</p> <p>De classicale vergadering wijst de voorzitter van een classicaal college aan, met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 10-3-5.</p> <p>Elk classicaal college brengt periodiek verslag van zijn werkzaamheden uit aan de classicale vergadering.</p>
--	---

2.7 DE RÉUNION WALLONNE

2.7.1 Kerk 2025

In het rapport Kerk 2025 wordt over de Waalse gemeenten alleen gezegd dat zij worden ingedeeld bij de classis Limburg/Brabant, en dat zij hun vertegenwoordiger in de generale synode dienen te behouden.⁶

2.7.2 Kanttekeningen

Voorgesteld wordt om ord. 4-21, en daarbinnen de terminologie van Églises Wallonnes, Réunion Wallonne en Commission Wallonne te handhaven. Het ligt voor de hand de Réunion nu de status van een ring te geven. De oude ‘classicale’ taken vervallen. Dat geldt ook voor de benoeming van visitatoren (lid 4 oud). Wel wijst de Réunion een lid aan voor het college.

Op dezelfde wijze wordt voorgesteld te volstaan met het aanwijzen van een lid voor het classicaal college voor beheerszaken.

	Huidige tekst	Voorstel
	Artikel 21. Les Eglises Wallonnes	
1	De Waalse gemeenten komen samen in een classicale vergadering, de Réunion Wallonne genaamd.	De Waalse gemeenten komen samen in een ring van bijzondere aard , de Réunion Wallonne genaamd. De Réunion Wallonne maakt deel uit van een daartoe aangewezen classis.
2	De Réunion Wallonne heeft een breed moderamen dat onder de naam Commission Wallonne alles verricht wat in de ordinanties wordt opgedragen aan het breed moderamen van de classicale vergadering.	De Réunion Wallonne heeft een [...] moderamen onder de naam Commission Wallonne. [...]
3	De Réunion Wallonne werkt met een aantal brede moderamina van de classicale vergaderingen samen in een van de classicaal-regionale overlegorganen en is bevoegd met medewerking van het classicaal-regionaal overlegorgaan voor de behandeling van beheerszaken van de Waalse gemeenten een college in te stellen, waarvan de leden door haar worden	De Réunion Wallonne [..] is bevoegd een lid aan te wijzen voor het classicale college voor de behandeling van beheerszaken

⁶ Zie daarvoor onder, hoofdstuk 2.9.

	benoemd. Dit college doet jaarlijks verslag aan het classicaal-regionaal overlegorgaan.	alsmede voor het classicale college voor de visitatie [...].
4	De visitatie in de Waalse gemeenten vindt plaats door de door de Réunion Wallonne volgens ordinantie 10-3-4 benoemde visitatoren.	
5	De Réunion Wallonne is bevoegd eigen voorzieningen te treffen ten behoeve van de eredienst in de Waalse gemeenten inzake de bijbelvertaling, het psalm- en gezangboek en de orden van dienst.	

2.8 DE VISITATIE

2.8.1 Omvang

De visitatie komt er bij de implementatie van Kerk 2025 bepaald anders uit te zien. Ruwweg betekent het dat alleen in de gevallen waarin nu een ‘tussentijdse buitengewone visitatie’ (ord. 10-5-2) plaatsvindt, een klassieke visitatie plaatsvindt zoals die in ord. 10 wordt geregeld. De ‘gewone’ visitatie krijgt gestalte in de regelmatige ontmoeting van gemeenten onder verantwoordelijkheid van de classicale vergadering, zoals geregeld in ord. 4-15-1 en 4-16b (nieuw). Verder krijgt de voorzitter van het classicale college voor de visitatie een meer omvattende rol.

Kerk 2025: een stap verder geeft de volgende indicaties:

- 10 - Het classicaal college van visitatie bestaat uit zes tot acht leden. Over de nu kerkordelijk voorgeschreven toegevoegde leden wordt niets gezegd.
- De classicale vergadering kiest de leden van de colleges van visitatie en benoemt/verkiest haar voorzitter, op voordracht van het generale college van de visitatie, en met instemming van de kleine synode.
- 15 - De voorzitter van het classicale college voor de visitatie is vaste adviseur van het moderamen van de classicale vergadering.
- (De voorzitter van) het classicale college voor de visitatie staat de classispredikant bij door enerzijds door het verrichten van bijzondere visitatie, anderzijds door een actieve rol te spelen bij de ontmoeting van de gemeenten in de regio.
- 20 - De classispredikant kan zo in situaties die bijzondere zorg vragen de visitatie inschakelen, maar houdt zelf de regie.
- Adviezen van de visitatie kunnen in beginsel door het moderamen van de classicale vergadering bindend worden verklaard.
- 25 - De voorzitter van de visitatie wordt in de regel voor een deel vrijgesteld vanuit de middelen van de kerk. De voorzitter is ambtsdrager in de betreffende regio. De voorzitter kan ook emeritus-predikant zijn.
- Aan de visitatie kunnen algemene regels en normen worden meegegeven waaraan zij zich dient te houden met het oog op de kwaliteit van de advisering. In een individuele zaak moet visitatie echter vrij zijn in haar onderzoek en advisering.
- 30 - De voorzitters van de classicale visitatie vormen tezamen het generale college voor de visitatie. De generale synode kiest de voorzitter van dit college.

2.8.2 Omschrijving

Tot dusver werd de term ‘toezien’ in de kerkorde praktisch alleen gebruikt in het kader van de zorg voor de vermogensrechtelijke zaken. De enige uitzondering daarop was ord. 4-15-1, waar ‘het erop

toezien dat de gemeenten haar roeping en taak nakomen' tot de taken van de classicale vergadering wordt gerekend. Die taak kreeg in de visitatie gestalte. In die lijn past ook Kerk 2025 het begrip 'toezien' breder toe. Nu vervalt echter de gewone visitatie. De classicale vergadering ziet er voortaan op toe dat de gemeenten haar roeping en taak nakomen, en de classispredikant heeft daarin een eigen rol. Daarin ligt een element van het opzicht over de gemeenten. De nu voorgestelde tekst maakt duidelijk dat alleen visitatie door leden van het classicale college van de visitatie als visitatie dient te worden beschouwd. Daarmee vervalt het idee van een *buitengewone* visitatie. Om een en ander kerkordelijk helemaal correct te formuleren is een wijziging van artikel XII lid 4 (romeins) en van ord. 10-2-1 noodzakelijk.

10

	Huidige tekst	Voorstel
	Artikel XII	
4	Het opzicht over de gemeenten geschiedt in de visitatie en betreft haar geestelijk leven, het gehoor geven aan haar roeping en de vervulling van ambten en andere diensten en heeft ten doel de opbouw van de gemeente.	Het opzicht over de gemeenten krijgt gestalte in het toezien door de classicale vergadering, alsmede in de visitatie. Het betreft haar geestelijk leven, het gehoor geven aan haar roeping en de vervulling van ambten en andere diensten en heeft ten doel de opbouw van de gemeente

15 Ord. 10

	Huidige tekst	Voorstel
	Art. 2. Kerkvisitatie	
1	Het opzicht over de gemeenten vindt plaats in de visitatie.	Het opzicht over de gemeenten krijgt gestalte in het toezien door de classicale vergadering, en vindt <i>voorts</i> plaats in de visitatie.

2.8.3 Samenstelling

20 Voor de omvang van het classicale college voor de visitatie wordt voorgesteld om het maximum aantal leden te bepalen op twaalf leden en de voorzitter. Een verdere uitbreiding is mogelijk, maar alleen in overleg met het generale college. Dat kan eventueel ook visitatoren uit andere classes inschakelen. Daarnaast blijft de mogelijkheid bestaan regionale colleges van meer dan één classis samen te voegen (lid 2).

25

Het generale college voor de kerkorde heeft moeite met wat in Kerk 2025 gezegd wordt over de benoeming van de voorzitter. De voordracht van het generale college (dat daarmee een lid van het eigen college coöpteert; het generale college wordt immers gevormd door de voorzitters van de classicale colleges) en de vereiste instemming van de kleine synode perkt het benoemingsrecht door de classicale vergadering wel erg in. Uiteraard dient de kleine synode vast te stellen voor hoeveel tijd de voorzitter kan worden vrijgesteld, maar daarvoor is niet de instemming met de benoeming (de benoemde persoon) vereist.

30

Daarom is in de in eerste lezing vastgestelde tekst vastgelegd om de classicale vergadering te laten benoemen, op voordracht van het eigen classicale college, dat daarvoor het generale college hoort.

	Huidige tekst	Voorstel
	Ord. 10-3. De colleges voor de visitatie	
1	In elke classis is een college voor de visitatie.	
2	De kleine synode kan, gehoord de betrokken classicale vergadering en regionale colleges, besluiten dat twee of meer regionale colleges worden samengevoegd tot één regionaal college voor de betrokken regio's. De kleine synode treft daarbij de nodige voorzieningen.	De kleine synode kan, gehoord de betrokken classicale vergadering en classicale colleges, besluiten dat twee of meer classicale colleges worden samengevoegd tot één classicaal college voor de betrokken regio's. De kleine synode treft daarbij de nodige voorzieningen.
3	Een regionaal college voor de visitatie bestaat uit ten minste acht leden en de voorzitter, die eveneens lid is. Naast de leden wordt een aantal toegevoegde leden benoemd, die elk door de voorzitter - of het die hoedanigheid waarnemende lid van het college - ter verrichting van de werkzaamheden van het college kunnen worden opgeroepen.	Een classicaal college voor de visitatie bestaat uit ten hoogste twaalf leden en de voorzitter, die eveneens lid is. In overleg met het generale college voor de visitatie kan een college, voor een bepaalde tijd worden uitgebreid met een of meer leden.
4	De leden en de toegevoegde leden worden benoemd door de classicale vergaderingen volgens een door het classicaal-regionaal overlegorgaan vast te stellen rooster, zodanig dat elke vergadering vier leden en een aantal toegevoegde leden benoemt. Zowel voor de leden als voor de toegevoegde leden geldt, dat ten naaste bij evenveel predikanten van de kerk als andere (voormalige) ambtsdragers worden benoemd.	De leden [...] worden benoemd door de classicale vergadering, en wel zodanig dat [...] ten naaste bij evenveel predikanten van de kerk als andere (voormalige) ambtsdragers worden benoemd.
5	De voorzitter wordt, gehoord de aanbeveling van de leden, benoemd door het classicaal-regionaal overlegorgaan uit de (voormalige) ambtsdragers woonachtig in het gebied van het betreffende regionale college.	De voorzitter wordt – op voordracht van het classicale college van de visitatie dat hiertoe het generale college hoort – benoemd door de classicale vergadering uit de (voormalige) ambtsdragers woonachtig in het gebied van het betreffende classicale college.
6	Het generale college voor de visitatie bestaat uit zeven leden en de voorzitter, die eveneens lid is. Naast de leden worden ten minste vijf toegevoegde leden benoemd, die elk door de voorzitter – of het die hoedanigheid waarnemende lid van het college – ter verrichting van de werkzaamheden van het college kunnen worden opgeroepen.	De voorzitters van de classicale colleges voor de visitatie vormen tezamen het generale college voor de visitatie.
7	De leden en de toegevoegde leden worden benoemd door de generale synode volgens	

	<p>een door de kleine synode vast te stellen rooster. Zowel voor de leden als voor de toegevoegde leden geldt dat ten naaste bij evenveel predikanten van de kerk als andere (voormalige) ambtsdragers worden benoemd.</p> <p>De voorzitter wordt eveneens door de generale synode benoemd.</p>	<p>De generale synode benoemt de voorzitter van dit college.</p>
8	<p>De voorzitters, de leden en de toegevoegde leden van de colleges voor de visitatie worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen voor een aansluitende periode van ten minste twee en ten hoogste vier jaar worden herbenoemd, met dien verstande dat zij niet langer dan twaalf aaneengesloten jaren deel van het college kunnen uitmaken.</p>	<p>De voorzitters en de leden [..] van de colleges voor de visitatie worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen voor een aansluitende periode van ten minste twee en ten hoogste vier jaar worden herbenoemd, met dien verstande dat zij niet langer dan twaalf aaneengesloten jaren deel van het college kunnen uitmaken.</p>
9	<p>De evangelisch-lutherse synode benoemt een aantal visitatoren die - in daarvoor in aanmerking komende gevallen - betrokken worden bij de visitatie door een classicaal college respectievelijk het generale college voor de visitatie.</p>	
10	<p>Het is niet mogelijk tegelijkertijd als (toegevoegd) lid zitting te hebben in meer dan één van de colleges voor de visitatie, het opzicht en de behandeling van bezwaren en geschillen, voor zover uit de ordinanties en generale regelingen niet anders voortvloeit.</p>	<p>Het is niet mogelijk tegelijkertijd als [..] lid zitting te hebben in meer dan één van de colleges voor de visitatie, het opzicht en de behandeling van bezwaren en geschillen, voor zover uit de ordinanties en generale regelingen niet anders voortvloeit.</p>

2.8.4 Arbeidsveld

Er is geen reden om het arbeidsveld anders te beschrijven. De rol van visitatoren bij de ontmoeting van gemeenten wordt mooi gedekt door de eerste twee gedachtestreepjes van ord. 10-4-1: zich op de hoogte te stellen van het geestelijk leven van de gemeenten, en onderzoek te doen naar de wijze waarop de gemeenten gehoor geven aan haar roeping en naar de vervulling van de ambten en diensten.

2.8.5 Werkwijze

De taak van visitatoren ten opzichte van alle gemeenten, hoewel nu anders geformuleerd, blijft voorop staan. Het onderscheid tussen een 'tussentijdse buitengewone' en een 'periodieke' visitatie verval.

Het rapport gaat ervan uit dat een visitatie in de regel plaats vindt op initiatief van de classispredikant. Om de onafhankelijkheid van de visitatie te handhaven moet het ook mogelijk zijn dat het college zelf initiatief neemt, eventueel zelfs tegen de wens van de classispredikant in. In dat geval vereist lid 2 nu wel voorafgaand overleg met de classispredikant.

Nu de visitatoren niet meer met elke gemeente in aanraking komen, is het hen niet meer mogelijk het in lid 12 bedoelde vierjaarlijkse overzicht van het kerkelijk leven samen te stellen. Die taak ligt voortaan bij de classicale vergadering.

	Huidige tekst	Voorstel
	Ord. 10- 5. Werkwijze	
1	Het regionale college voor de visitatie draagt ervoor zorg dat elke gemeente, gelegen in de classes die in de desbetreffende regio samenwerken, ten minste eenmaal in de vier jaar door twee visitatoren wordt bezocht.	Het classicale college voor de visitatie bevordert de ontmoeting van gemeenten als bedoeld in ord. 4-15-1.
2	Het regionale college voor de visitatie kan - wanneer feiten of omstandigheden daartoe aanleiding geven of wanneer een kerkenraad of het breed moderamen van een meerdere ambtelijke vergadering daartoe een verzoek heeft gedaan - een tussentijdse buitengewone visitatie houden. Ook kan het college zich zo nodig schriftelijk dan wel mondeling met de betrokken kerkenraad, ambtsdragers of gemeenteleden in verbinding stellen.	Na overleg met de classispredikant kan het classicale college voor de visitatie - wanneer feiten of omstandigheden daartoe aanleiding geven of wanneer een kerkenraad [..] daartoe een verzoek heeft gedaan - een [..] visitatie houden. Ook kan het college zich zo nodig schriftelijk dan wel mondeling met de betrokken kerkenraad, ambtsdragers of gemeenteleden in verbinding stellen.
3-5	ongewijzigd	
6	Bij een periodieke visitatie wordt aan de leden van de gemeente de gelegenheid gegeven tot een gesprek met visitatoren. Visitatoren kunnen deze gelegenheid ook bieden in geval van een buitengewone visitatie.	Bij een [..] visitatie wordt aan de leden van de gemeente de gelegenheid gegeven tot een gesprek met visitatoren. [...]
7-9	ongewijzigd	
10	Visitatoren doen van hun visitaties schriftelijk verslag aan het regionale college voor de visitatie, dat een afschrift daarvan doet toekomen aan het breed moderamen van de betrokken classicale vergadering en aan de betrokken kerkenraden.	Visitatoren doen van hun visitaties schriftelijk verslag aan het classicale college voor de visitatie, dat een afschrift daarvan doet toekomen aan [..] de betrokken kerkenraden.
11	Een regionaal college voor de visitatie dient bij de classicale vergaderingen jaarlijks een overzicht in met betrekking tot het kerkelijk leven in de door haar gevisitierde gemeenten binnen de classis. Van deze overzichten wordt een afschrift gezonden aan het generale college voor de visitatie.	(vervalt)
12	De regionale colleges en het generale college voor de visitatie stellen ten behoeve van de classicale vergaderingen respectievelijk de generale synode om de vier jaar een overzicht samen over het kerkelijk leven in hun ressort.	vervalt

2.9 DE SAMENSTELLING VAN DE GENERALE SYNODE

2.9.1 Kerk 2025

De invoering van een classicale vergadering in plaats van de classicale vergaderingen heeft ook consequenties voor de wijze waarop de generale synode wordt samengesteld. Het rapport zegt
5 daarover: elke classicale vergadering vaardigt vijf ambtsdragers uit de classis af naar de generale synode en draagt zorg voor een evenwichtige samenstelling van de afvaardiging. Niet meer dan twee afgevaardigden kunnen ook deel uitmaken van de classicale vergadering. De generale synode stelt een rooster op naar ambten. Naast deze 55 leden zijn er drie afgevaardigden vanuit de Lutherse synode, één vanuit het Waalse verband van gemeenten en afvaardigingen vanuit de associés (nu
10 drie). Op voorstel van het moderamen van de generale synode kunnen extra leden worden benoemd, tot een maximum van 65 leden. De afvaardiging per classicale vergadering wordt door deze vergadering zelf geregeld, rekening houdend met de breedte van de kerk. Zij kan bijvoorbeeld per toerbeurt gemeenten aanwijzen om een afgevaardigde te kiezen. De afgevaardigden hebben contact met classicale vergadering en gemeenten. Het eerste kan door rapportage, het tweede door
15 thema's uit de synode in te brengen in de ontmoetingen van gemeenten. De afgevaardigden worden in de communicatie met het grondvlak ondersteund vanuit de landelijke kerk.

2.9.2 Kanttekeningen

Aan de wens het aantal lutherse afgevaardigden te beperken tot drie kan alleen worden voldaan na overleg en voorafgaand advies van de evangelisch-lutherse synode (ord. 4-23-2). Dit overleg heeft
20 plaatsgevonden ; het advies van de evangelisch-lutherse synode is in de onderstaande in eerste lezing vastgestelde tekst overgenomen.

De wijze waarop de classicale vergaderingen hun afgevaardigden aanwijzen, behoeft hier niet geregeld te worden. Hetzelfde geldt voor de rol van de afgevaardigden in de communicatie met de gemeenten. Dit kan in de regeling voor de wijze van werken van een classicale vergadering worden
25 bepaald.

Het verdient aanbeveling de classicale vergaderingen minder strak te binden waar het gaat om de ambten van de afgevaardigden. De in lid 3 voorgestelde werkwijze impliceert dat elke classicale vergadering voor drie of maximaal vier afgevaardigden in dit opzicht gebonden is. Voor vijftien van de 55 afgevaardigden is niet bij voorbaat duidelijk in welk ambt zij staan. De in lid 5 bestaande
30 mogelijkheid dat de kleine synode een classicale vergadering kan uitnodigen een extra afgevaardigde van een specifieke 'kleur' aan te wijzen, blijft bestaan, maar in totaal kan dit om niet meer dan vijf extra afgevaardigden gaan. Het optelsommetje in het rapport zou dit aantal overigens tot drie beperken: 65-(55+3+1+3).

	Huidige tekst	Voorstel
	Ord.4- 25. Samenstelling	
1	De generale synode wordt gevormd door de ambtsdragers die zijn afgevaardigd door de classicale vergaderingen en door de evangelisch-lutherse synode.	De generale synode wordt gevormd door de ambtsdragers die zijn afgevaardigd door de classicale vergaderingen en door de evangelisch-lutherse synode.
2	Elke classicale vergadering vaardigt één ambtsdrager uit de classis af. De evangelisch-lutherse synode vaardigt vijf ambtsdragers uit haar leden af.	Elke <i>classicale vergadering</i> vaardigt vijf ambtsdragers uit de <i>classis</i> af. Ten hoogste twee afgevaardigden maken ook deel uit van de classicale vergadering. De evangelisch-lutherse synode vaardigt drie ambtsdragers uit haar leden af De president

	<p>De afgevaardigden worden aangewezen voor vijf jaar. Elk jaar treedt een vijfde van het aantal leden van de generale synode af.</p>	<p>van de evangelisch-lutherse synode is adviseur van de synode. De Réunion Wallonne vaardigt één ambtsdrager af.⁷ De afgevaardigden worden aangewezen voor vijf jaar. Elk jaar treedt een vijfde van het aantal leden van de generale synode af.</p>
3	<p>De afvaardiging geschiedt aan de hand van een door de kleine synode op te stellen rooster dat voor elke classicale vergadering aangeeft wanneer zij een dienstdoend predikant, een ouderling, een ouderling-kerkrentmeester of een diaken dient af te vaardigen. Dit rooster wordt zo opgesteld dat per tien ambtsdragers er ten naaste bij drie predikanten, twee ouderlingen die niet tevens kerkrentmeester zijn, twee ouderlingen-kerkrentmeester en drie diakenen van de generale synode deel uitmaken. De kleine synode is bevoegd om afwijking van het rooster toe te staan, met dien verstande dat van de generale synode tenminste 18 predikanten, 12 ouderlingen die niet tevens kerkrentmeester zijn, 12 ouderlingen-kerkrentmeester en 18 diakenen deel uitmaken.</p>	<p>De afvaardiging geschiedt aan de hand van een door de kleine synode op te stellen rooster dat voor elke <i>classicale vergadering</i> aangeeft hoeveel dienstdoende predikanten, ouderlingen, ouderlingen-kerkrentmeester en diakenen zij ten minste dient af te vaardigen. Dit rooster wordt zo opgesteld dat van de generale synode</p> <p>ten minste twaalf predikanten, acht ouderlingen die niet tevens kerkrentmeester zijn, acht ouderlingen-kerkrentmeester en twaalf diakenen deel uitmaken. Een classispredikant kan niet worden afgevaardigd naar de generale synode.</p>
4	<p>De classicale vergaderingen en de evangelisch-lutherse synode wijzen naast elke afgevaardigde een secundus aan die aan dezelfde vereisten voldoet als de primus en die bij verhindering of ontstentenis van deze als primus fungeert.</p>	<p>De classicale vergaderingen, de evangelisch-lutherse synode en de Réunion Wallonne wijzen naast elke afgevaardigde een secundus aan die aan dezelfde vereisten voldoet als de primus en die bij verhindering of ontstentenis van deze als primus fungeert.</p>
5	<p>Wanneer de kleine synode constateert dat de samenstelling van de generale synode zodanig is dat de aantallen synodeleden, gerekend naar hun behoren tot een protestantse gemeente, een hervormde gemeente, een gereformeerde kerk of een evangelisch-lutherse gemeente naar verhouding sterk afwijken van de aantallen tot de Protestantse Kerk in Nederland behorende protestantse gemeenten, hervormde gemeenten, gereformeerde kerken en evangelisch-lutherse gemeenten, kan ter correctie de kleine synode ten</p>	<p>Wanneer de kleine synode constateert dat de samenstelling van de generale synode zodanig is dat de aantallen synodeleden, gerekend naar hun behoren tot een protestantse gemeente, een hervormde gemeente, een gereformeerde kerk of een evangelisch-lutherse gemeente naar verhouding sterk afwijken van de aantallen tot de Protestantse Kerk in Nederland behorende protestantse gemeenten, hervormde gemeenten, gereformeerde kerken en evangelisch-lutherse gemeenten, kan ter correctie de kleine synode ten</p>

⁷ Omdat de Réunion Wallonne tot nu toe als een classicale vergadering werd gerekend, ontbrak deze bepaling tot nu toe in de kerkorde: elke classis had immers één afgevaardigde.

	hoogste tien classicale vergaderingen aanwijzen opdat die naast de reeds door hen afgevaardigde synodeleden een tweede synodelid afvaardigen, waarbij de kleine synode bepaalt of deze van een protestantse gemeente, een hervormde gemeente, een gereformeerde kerk dan wel een evangelisch-lutherse gemeente ambtsdrager is en of deze een predikant, een ouderling die niet tevens kerkrentmeester is, een ouderling-kerkrentmeester dan wel een diaken dient te zijn.	hoogste vijf classicale vergaderingen aanwijzen opdat die naast de reeds door hen afgevaardigde synodeleden nog een [..] synodelid afvaardigen, waarbij de kleine synode bepaalt of deze van een protestantse gemeente, een hervormde gemeente, een gereformeerde kerk dan wel een evangelisch-lutherse gemeente ambtsdrager is en of deze een predikant, een ouderling die niet tevens kerkrentmeester is, een ouderling-kerkrentmeester dan wel een diaken dient te zijn.
6	De generale synode bepaalt in haar regeling voor haar wijze van werken wie als adviseurs aan de beraadslagingen van de generale synode deelnemen.	

2.10 OVERGANGSBEPALINGEN

Het generale college voor de kerkorde heeft de volgende overgangsbepalingen voorgesteld, die in eerste lezing zijn aanvaard ⁸:

- 5 2.10.1 Classicale vergadering: overgangsbepaling 73a (bij ord. 4-14)
De indeling van de classicale vergaderingen door de kleine synode in elf classes wordt per 1 januari 2018 van kracht.
De brede moderamina van de classicale vergaderingen in een door de kleine synode aangewezen (nieuwe) classis stellen voor 1 oktober 2017 in goed overleg een rooster van afvaardiging naar de
10 **classicale vergadering vast waarin elke classicale vergadering bevoegd is vier afgevaardigden aan te wijzen, waarvan er ten minste één predikant is, één een ouderling die niet tevens kerkrentmeester is, en één een ouderling-kerkrentmeester dan wel een diaken.**
Tevens wijzen zij uit hun midden iemand aan als samenroeper voor de eerste vergadering van de classicale vergadering.
15 **De classicale vergaderingen benoemen voor 1 januari 2018 hun afgevaardigden naar de classicale vergadering.**
De classicale vergadering komt in een eerste vergadering bijeen in januari 2018, daartoe bijeengeroepen door de samenroeper.
De vergadering
20 **- kiest, onder leiding van de oudste van de aanwezige afgevaardigde predikanten, een moderamen overeenkomstig ord. 4-16-2 (nieuw),**
- wijst de afgevaardigde(n) aan naar de generale synode overeenkomstig ord. 4-25-3 en 4,
- benoemt de visitatoren overeenkomstig ord. 10-3-1 op aanbeveling van de colleges van visitatoren die voor 1 jan. 2018 in de betreffende classis werkzaam zijn, en
25 **- stelt de regeling vast als bedoeld in ord. 2-5-1 sub d.**
De classicale vergadering stelt uiterlijk per 1 juli 2018 een regeling voor de verkiezing van leden van de classicale vergadering vast, welke regeling van kracht wordt met het oog op de samenstelling van de classicale vergadering per 1 januari 2019. In deze regeling is een rooster van aftreden opgenomen.

30

⁸ De nummering van de meeste overgangsbepalingen dient nog nader te worden gezien.

2.10.2 Regionaal college voor de visitatie

De opdracht tot reguliere visitatie vervalt op 31 december 2017. Visitatoren blijven met het oog op de buitengewone visitatie in functie tot de classicale vergadering het college opnieuw heeft samengesteld.

- 5 **Een buitengewone visitatie die begonnen is voor 1 januari 2018 wordt voortgezet door de daartoe aangewezen visitatoren onder verantwoordelijkheid van het college voor de visitatie van de classis waartoe de gemeente behoort. Betrokken visitatoren worden – indien nodig – tijdelijk aan het college van visitatoren toegevoegd.**

2.10.3 Overige regionale colleges

- 10 Ovb. a

De leden van de regionale colleges voor het opzicht, voor de behandeling van bezwaren en geschillen en voor de behandeling van beheerszaken, die op 31 december 2017 in functie zijn, worden per 1 januari 2018 geacht benoemd te zijn door de classicale vergadering in de betreffende classis met dien verstande dat:

- 15 **de colleges in de classis Gelderland worden geacht ingesteld te zijn door de classicale vergadering Gelderland1/Flevoland en Gelderland2 tezamen, en de colleges in de classis Zuid-Holland door de classicale vergadering Zuid-Holland1 en Zuid-Holland2 tezamen.**

Lopende zaken betreffende (personen in) gemeenten die tot een andere classis zijn gaan behoren worden door het college dat de zaak in behandeling heeft afgehandeld.

- 20 Ovb. b

Leden van de colleges die door de herindeling niet langer in de betreffende classis wonen, behouden het lidmaatschap van het college zolang zij niet in het college van hun classis worden benoemd.

2.10.4 Archieven

- 25 **De archieven van de classicaal-regionale overlegorganen worden overgedragen aan de classicale vergadering in dezelfde regio, met dien verstande dat de archieven van het classicaal-regionaal overlegorgaan in de classis Gelderland worden overgedragen aan de classicale vergadering Gelderland2, van het classicaal-regionaal overlegorgaan in de classis Zuid-Holland aan de classicale vergadering Zuid-Holland1⁹.**

- 30 2.10.5 Ringen en werkgemeenschappen (zie blz. 21)

Per 1 januari 2018 worden de gemeenten die die op 31 december 2017 waren ingedeeld in een classis geacht door de classicale vergadering te zijn samengebracht in een ring en worden de werkgemeenschappen die op 31 december 2017 bestaan geacht ingesteld te zijn door de classicale vergadering.

- 35 2.10.6 Overgangsbepaling 299

Om mogelijke onvoorziene problemen bij de komende verandering in de kerkelijke structuur goed te kunnen oplossen, stelt het college voor de in ovb. 299 genoemde datum van 1 januari 2018 te wijzigen in 1 januari 2023. Dat maakt het voor het college voor de kerkorde mogelijk zo nodig een voorziening te treffen.

- 40

<i>Huidige tekst</i>	Voorstel
Ovb. 299 Het generale college voor de kerkorde fungeert	Ovb. 299 Het generale college voor de kerkorde fungeert

⁹ Gekozen is voor de classis waarin de provinciehoofdstad zich bevindt. Omdat de classis formeel een fusie is van classes, is voor de classicale archieven geen overgangsbepaling nodig.

tot 1 januari 2018 tevens als commissie van overgang. Het bepaalde in ovb. 26 en 27 is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat een in de ordinanties en de generale regelingen door de commissie aangebrachte voorlopige correctie van kracht blijft totdat via kerkordewijziging daaromtrent is beslist.	tot 1 januari 2023 tevens als commissie van overgang. Het bepaalde in ovb. 26 en 27 is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat een in de ordinanties en de generale regelingen door de commissie aangebrachte voorlopige correctie van kracht blijft totdat via kerkordewijziging daaromtrent is beslist.
--	---

3 KERKELIJKE PRESENTIE

3.1 KERK 2025

Het derde thematische hoofdstuk van *Kerk 2025: een stap verder* betreft de kerkelijke presentie. Het synodebesluit daaromtrent beperkt zich tot één zinsnede:

- 5 9. Om de kerkelijke presentie te bevorderen en te versterken zal enerzijds meer ruimte worden geschapen voor nieuwe initiatieven en anderzijds de mogelijkheid worden geboden om af te zien van samenvoeging van gemeenten en een gemeente op te heffen.

De kern van het tweede deel van het synodebesluit ligt in de nieuwe mogelijkheid een gemeente op te heffen, en daarmee het ontstaan van ‘open plekken’ op de geografische kerkelijke kaart te
10 aanvaarden. Dat impliceert een verdere relativering van het territoriale stelsel waarin er vanouds van wordt uitgegaan dat er op het gebied van elke postcode een primair verantwoordelijke gemeente is. Om het mogelijk te maken een gemeente op te heffen is nieuwe regelgeving nodig. Het ligt voor de hand dit te regelen in ordinantie 2. Behalve voor de opheffing als zodanig is ook een regeling voor de registratie van de leden van de op te heffen gemeente van belang: het rapport suggereert daarvoor
15 als uiterste mogelijkheid die dat men lid kan zijn van de landelijke kerk zonder lid te zijn van een plaatselijke gemeente.

Waar het gaat om het eerste deel van het besluit: ruimte voor nieuwe initiatieven, ziet het rapport ook een rol voor de categoriale pastoraten. Het moderamen heeft in de synode toegezegd daaraan expliciet aandacht te zullen geven. Verder wordt gewezen op mogelijkheden als het ontstaan van
20 huishgemeenten.

Het generale college voor de kerkorde heeft de vragen rond het opheffen van een gemeente besproken in de context van een heroverweging van heel deel III van ord. 2 (art. 11 t/m 19), over vormen van gemeente-zijn. Centraal daarin stond de wens de bestaande regelingen ingrijpend te vereenvoudigen. In dit rapport volgt het college de opbouw van dit deel III.

25 Daarmee komen ook twee andere synodebesluiten in beeld:

12. Om de kerkorde terug te brengen tot het principe van ‘back to basics’ wordt ervoor gekozen in de ordinanties deze basics in algemene kaderbepalingen vast te leggen en in de generale regelingen de algemeen geldende regels op uitvoeringsniveau te verwoorden;
- 30 13. Aan gemeenten wordt zoveel mogelijk ruimte gegeven en tegelijkertijd dient de kwaliteit van het gemeente-zijn volgens de basics en de zorgvuldigheid van bestuur en beheer te worden gegarandeerd.

3.2 ALGEMEEN

3.2.1 Kerk 2025

Als het gaat om de relatie tussen de classicale vergadering en de gemeente, zegt het rapport onder
35 meer:

“Gemeenten hebben de ruimte om hun interne ambtelijke organisatie en werkwijze zelf vorm te geven (binnen algemene kerkordelijke kaders, maar die zijn ruim). Om willekeur te voorkomen en transparantie te bevorderen, leggen zij dit in een plaatselijke regeling vast.

De gemeenten hebben de bevoegdheid om relaties en samenwerkingsverbanden met andere
40 gemeenten van de kerk aan te gaan, volgens de algemene kerkordelijke kaders. Zij melden dit aan het moderamen van de classicale vergadering. Indien er binnen een samenwerkingsverband onenigheid ontstaat wordt dit moderamen ingeroepen voor advies. Wanneer dit advies niet tot een

oplossing leidt, kan het moderamen gebruik maken van zijn bevoegdheid om een finale beslissing te nemen” (pg. 7).

Later, in hoofdstuk 5, over de vereenvoudiging van de regelgeving komt dit thema weer terug: “Hoe kunnen we de opzet van de kerkorde en de daarin voorgeschreven wijzigingsprocedures ombuigen in de gewenste richting van ‘back to basics’? Dit kan worden bereikt door in de ordinanties een beperkt aantal algemeen geldende kaderbepalingen op te nemen en alle verplichte voorschriften op detailniveau, voor zover nodig, onder te brengen in generale regelingen. Dit levert bij de huidige procedure van kerkordewijziging het voordeel op dat er veel minder vaak hoeft te worden geconsidereerd”. In hoofdstuk 5.3 wordt deze insteek in het bijzonder uitgewerkt voor gemeenten met wijkgemeenten.

3.2.2 Kanttekeningen

De bedoeling van de synode is dus kennelijk tweeledig. Meer vrijheid voor de gemeenten in het aangaan van relaties, zonder voortdurend toestemming van de classicale vergadering te moeten vragen. En een verschuiving van bepalingen van de ordinanties naar de generale regelingen.

Het college kiest er daarom voor ord. 2 ingrijpend te vereenvoudigen. De kern ligt daarin dat uitgegaan wordt van de ‘gewone’ gemeente. Een gemeente heeft rechtspersoonlijkheid – nader geregeld in ordinantie 11 – tenzij expliciet anders is bepaald. Gemeenten kunnen samenwerken, maar de daarvoor tot dusver geijkte onderscheidingen (combinatie van gemeenten, streekgemeenten) vervallen. Wel blijft de gemeente met wijkgemeenten bestaan, en worden in één artikel enkele bijzondere vormen van gemeente (buitengewone gemeenten, missionaire gemeenten, gemeenten in bijzondere omstandigheden) kort getypeerd. Veel regelgeving vervalt, een deel verschuift naar een generale regeling. In veel minder situaties is goedkeuring van de classicale vergadering noodzakelijk: de vrijheid van de gemeenten om zelf naar bevind van zaken te handelen, wordt dus groter.

In grote lijnen betekent dit dat ord. 2-12 (vorming van protestantse gemeenten) bijna helemaal vervalt, maar dat de kern ervan wordt opgenomen in één lid (3) in ord. 2-11. Hetzelfde geldt voor ord. 2-17 (streekgemeenten): een deel ervan (over de huisgemeente) verhuist naar ord. 2-11 (en wordt daarmee tot een mogelijkheid die in alle gemeenten bestaat), en de rest vervalt, of liever blijft qua inhoud bestaan in een algemeen artikel over samenwerking van gemeenten (nieuw 2-14a). Ook het oude artikel 15 (combinatie van gemeenten) kan daarom vervallen. Ord. 2-16 (gemeenten met wijkgemeenten) komt sterk verkort terug als ord. 2-12a. Ord. 2-17a, 2-18 en 2-18a worden samengevoegd in één nieuw artikel, ord. 2-13a. Ord. 2-13, over de vorming van nieuwe gemeenten, blijft gehandhaafd, maar eveneens verkort. En er komt een nieuw artikel over de opheffing van gemeenten, art. 16a. Ord. 2-14, over het samenvoegen van gemeenten, komt – zonder deze terminologie – in feite terug in art. 14a (over de samenwerking) en 15a (over het samengaan van twee gemeenten in één nieuwe).

Bij deze opzet is het alleen mogelijk de oude nummering van de artikelen aan te houden door een aantal oude artikelen formeel te laten vervallen, en nieuwe artikelen met een a-nummer in te voegen. Daarom kan onderstaand schema wellicht behulpzaam zijn. U ziet links vetgedrukt de oude artikelen op volgorde, met daarachter het nieuwe artikel waar een en ander ongeveer terugkomt in de nieuwe opzet, en rechts de nieuwe artikelen op volgorde, met daarachter de oude artikelen die daarin ongeveer terugkomen.

oud		Vgl. nieuw	nieuw		Vgl. oud
ord.2, art.		ord.2, art.	ord.2, art.		ord.2, art.
11	Algemeen	11	11	Algemeen	11
12	Prot. gem.	vervalt (deels in 11)	12	(vervalt)	

13	Nieuwe gem.	15a	12a	Gem/wijkgem	16
14	Samenvoeging	14a	13a	Bijzond.gem	17a, 18, 18a
15	Combinatie	14a	14a	Samenwerking	14, 15, 17
16	Gem/wijkgem	12a	15a	Nieuwe gem	12, 13
17	Streekgem	14a	17	(vervalt)	
17a	Buitengew.gem.	13a			
18	Bijzond omst	13a	16a	Opheffing	--
18a	Mission gem	13a			
19	Vermogensr.	19	19	Vermogensr	19

3.2.3 Algemene bepalingen over de gemeente

In wat artikel 11 wordt, vinden we enkele algemene bepalingen over de gemeente, voor het merendeel afkomstig uit het oude artikel 11.

5 Dat in lid 3 voor een wijziging van de naam van de gemeente wél goedkeuring van het moderamen van de classicale vergadering vereist wordt, hangt samen met het feit dat belangen van andere gemeenten hier aan de orde kunnen zijn. In een generale regeling zal worden aangegeven dat de wijziging van de naam moet worden doorgegeven aan de classicale vergadering en de generale synode, en dat een notariële verklaring naamswijziging rechtspersoon nodig is.

10 Uit ord. 2-12-6 (oud) is in lid 3a de mogelijkheid overgenomen dat een gemeente zich kan laten 'aanmerken' als protestantse gemeente. Voor het overige valt de vorming van een protestantse gemeenten nu onder de algemene regels voor het vormen van een nieuwe gemeente (zie nieuw artikel 2-15a-4). De leden 4 en 5 zijn verder niet inhoudelijk veranderd, wel redactioneel enigszins vereenvoudigd.

15 De huidige kerkorde kent de huisgemeente alleen binnen een streekgemeente (ord. 2-17). Zo'n huisgemeente, een vorm van een kleine geloofsgemeenschap, kan bij zowel de enkelvoudige gemeente als in de samenwerkingsverbanden een plaats krijgen. Elke kleine gemeente kan desgewenst zo'n huisgemeente worden: het betekent dat men een geloofsgemeenschap blijft, maar zelf geen kerkenraad meer heeft, geen rechtspersoon is, en dus onder leiding staat van de kerkenraad van een naburige gemeenten of van de classicale vergadering. Ook pioniersplekken of
20 leefgemeenschappen kunnen zo'n huisgemeente vormen, voor zover zij niet een missionaire gemeente vormen.

	Huidige tekst	Voorstel
	Artikel 11. Algemeen	Artikel 11. De gemeenten
1-2	ongewijzigd	
3	De aanduiding en de naam van de gemeente worden door de kerkenraad niet gewijzigd dan nadat de leden van de gemeente daarin gekend en hierover gehoord zijn. Bedoelde wijziging kan alleen plaatsvinden met medewerking en goedvinden van het breed moderamen van de classicale vergadering, die in daarvoor in aanmerking komende gevallen de evangelisch-lutherse synode hoort.	De aanduiding en de naam van de gemeente, zoals bedoeld in lid 1, worden door de kerkenraad niet gewijzigd dan nadat de leden van de gemeente daarin gekend en hierover gehoord zijn. <i>Voor een besluit tot wijziging van de aanduiding van de gemeente is goedkeuring van het moderamen van de classicale vergadering nodig, dat wanneer het een evangelisch-lutherse gemeente betreft de evangelisch-lutherse synode hoort.</i>
3a	(oud 2-12-6)	

	<p>Indien het voor een gemeente niet mogelijk is door vereniging een protestantse gemeente te vormen, hetzij omdat er geen andere tot de kerk behorende gemeente ter plaatse is, hetzij omdat door de andere gemeente(n) te kennen is gegeven niet bereid te zijn tot vereniging te komen, kan het breed moderamen van de classicale vergadering, gehoord de kerkenraad van de andere gemeente, de eerstgenoemde gemeente op haar verzoek aanmerken als protestantse gemeente.</p>	<p>Indien het voor een gemeente niet mogelijk is door <i>samengaan met een andere gemeente</i> een protestantse gemeente te vormen, <i>omdat er geen gemeente is om mee samen te gaan of omdat een in aanmerking komende gemeente niet wil</i>, dan</p> <p>kan de <i>classicale vergadering op verzoek van de kerkenraad deze gemeente aanmerken als protestantse gemeente. Alvorens het besluit te nemen, hoort de classicale vergadering de kerkenraad van andere in aanmerking komende gemeenten.</i></p>
4	<p>De grenzen van de gemeenten worden vastgesteld en gewijzigd door het breed moderamen van de classicale vergadering, dat de kerkenraden van de betrokken gemeenten en - in daarvoor in aanmerking komende gevallen - de evangelisch-lutherse synode hoort en de betrokken leden van de kerk in de gelegenheid stelt hun oordeel kenbaar te maken.</p> <p>Indien het grenzen betreft met een gemeente die behoort tot een andere classis geschiedt deze vaststelling en wijziging in overleg met het breed moderamen van de betreffende classicale vergadering.</p>	<p>De grenzen van de gemeenten worden vastgesteld en gewijzigd door <i>het moderamen van de classicale vergadering</i>, dat de kerkenraden van de betrokken gemeenten <i>en bij betrokkenheid van een evangelisch-lutherse gemeente ook¹⁰ de evangelisch-lutherse synode hoort. Het moderamen van de classicale vergadering draagt er zorg voor dat de betrokken leden van de kerk hun mening¹¹ kenbaar kunnen maken.</i></p> <p><i>Indien een gemeente uit een andere classis bij een grenswijziging betrokken is, wordt het besluit door beide moderamina in overleg genomen.</i></p>
5	<p>De kerkenraden van gemeenten waarvan het gebied geheel of gedeeltelijk samenvalt zijn gehouden elkaar op de hoogte te stellen van de werkzaamheden die door of vanwege de gemeente worden verricht, met name waar deze werkzaamheden de missionaire, diaconale en pastorale arbeid en het jeugdwerk van de gemeente betreffen, en op deze terreinen te zoeken naar samenwerking.</p>	<p>De kerkenraden van gemeenten waarvan het gebied geheel of gedeeltelijk samenvalt houden elkaar op de hoogte van kerkelijke activiteiten, met name de missionaire, diaconale en pastorale arbeid en het jeugdwerk. Waar mogelijk werken zij samen.</p>
5a	<p><i>vgl. oud 2-17-4)</i></p> <p>a. <i>Een huisgemeente is een tot een streekgemeente behorende gemeente die niet in staat is alle in de orde van de kerk aangegeven taken van een gemeente te verrichten.</i></p> <p>b. <i>Een huisgemeente wordt gevormd door de kerkenraad van een streekgemeente</i></p>	<p>a. Een geloofsgemeenschap, die niet in staat is alle in de orde van de kerk aangegeven taken van een gemeente te verrichten, kan onder de verantwoordelijkheid van de kerkenraad van een naburige gemeente of van de classicale vergadering als kleinschalige gemeenschap samenkomen om te</p>

¹⁰ In lid 4 is het woordje 'ook' ingevoegd om het misverstand te voorkomen dat de evangelisch-lutherse synode in plaats van de andere hier genoemde organen zou moeten worden gehoord.

¹¹ 'Oordeel' is gewijzigd in 'mening', een term die ook elders in de ordinanties (bv. in ord. 11-6-4) te vinden is en die minder de suggestie oproept van een beslissende opinie (eenzelfde wijziging vindt plaats in ord. 2-13-6, zie onder).

	<p><i>op verzoek van de kerkenraad van de betreffende gemeente nadat de leden van deze laatstgenoemde gemeente de gelegenheid hebben gekregen hun oordeel kenbaar te maken.</i></p> <p><i>c. In bijzondere omstandigheden kan de streekkerkenraad – onder goedkeuring van het breed moderamen van de classicale vergadering en nadat de kerkenraad en de leden van de betreffende gemeente de gelegenheid hebben gehad hun oordeel kenbaar te maken – besluiten een gemeente die deel uitmaakt van de streekgemeente, aan te merken als huisgemeente.</i></p> <p><i>d. Een besluit tot vorming van een huisgemeente bevat een regeling betreffende de taken die door de huisgemeente in overleg met en onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad van de streekgemeente worden verricht.</i></p> <p><i>e. De kerkenraad van de streekgemeente wijst voor het contact met de huisgemeente uit zijn midden ten minste een van zijn leden aan.</i></p>	<p>vieren, te leren en te dienen.</p> <p>b. Deze geloofsgemeenschap wordt aangeduid als huisgemeente.</p> <p>c. De huisgemeente wordt geleid door een commissie, die werkt onder verantwoordelijkheid van en in verantwoording aan de in a. genoemde kerkenraad of de classicale vergadering.</p>
6-7	Verplaatst naar nieuw art. 14a (Samenwerking van gemeenten)	
8	Waar in de ordinanties of generale regelingen sprake is van gemeente respectievelijk kerkenraad wordt in het geval van een gemeente met wijkgemeenten steeds de wijkgemeente respectievelijk de wijkkerkenraad bedoeld, tenzij nadrukkelijk anders wordt vermeld of uit de bepaling blijkt dat kennelijk de gemeente als geheel respectievelijk de algemene kerkenraad wordt bedoeld.	

3.3 GEMEENTEN MET WIJKGEMEENTEN

3.3.1 Kerk 2025

5 Het rapport stelt vast dat “het huidige kerkordelijke kader op zichzelf voldoende ruimte biedt om te komen tot een gewenste bandbreedte in de verhouding tussen algemene kerkenraad en wijkkerkenraden. Ook de in Kerk 2025 bepleite radicale invulling van beide modellen is mogelijk. In de plaatselijke regeling kan deze verhouding worden neergelegd; dit biedt ruimte voor de veelkleurigheid die zich in de praktijk voordoet” (pg. 35). De meest concrete voorgestelde wijziging is dat de bepaling van ord. 2-16-1 (een gemeente met meer dan 2 predikanten wordt in de regel ingedeeld in wijkgemeenten) beter zou kunnen vervallen. Voor het overige zou in de sfeer van modellen meer gedaan kunnen worden aan de ondersteuning van gemeenten in het vinden van oplossingen op maat.

3.3.2 Kanttekeningen

15 In de nu gepresenteerde opzet wordt de indeling in wijkgemeenten in feite vrijgelaten: de voorwaarde in lid 1 vervalt, dus ook een gemeente met veel predikanten hoeft daar niet voor te

kiezen (maar kan dat wel doen). Een gemeente met meerdere predikanten kan zonder wijkgemeenten functioneren en een gemeente met één predikant kan desgewenst twee wijkgemeenten vormen.

5 De uitvoerige bepalingen in lid 3 t/m 6 (oud) zijn nu gecompriëerd in het nieuwe lid 6. Goedkeuring door de classicale vergadering is in deze beslissingen niet nodig. Oud lid 7 vervalt, omdat de inhoud later terugkomt in artikel 14a. Samenwerking tussen wijkgemeenten, inclusief het delen van een predikant, is zonder meer mogelijk. De mogelijkheid een wijkgemeente van bijzondere aard te vormen blijft bestaan. We laten ook dit aan de vrijheid van de gemeente over. Indien een algemene kerkenraad in eerste instantie weigert, dan kan visitatie bemiddelen.

10

	Huidige tekst	Voorstel
	Ord.2- 16. Gemeenten met wijkgemeenten	Ord. 2-12a. Gemeenten met wijkgemeenten
1	Indien aan een gemeente meer dan twee predikanten voor gewone werkzaamheden zijn verbonden wordt de gemeente in de regel ingedeeld in wijkgemeenten.	Een gemeente kan worden ingedeeld in wijkgemeenten.
2	Een gemeente met wijkgemeenten heeft een algemene kerkenraad; de wijkgemeenten hebben elk een wijkkerkenraad.	<i>Vervalt hier (zie ord. 4-6-1), maar wordt verplaatst naar een andere bepaling; deze komt bij het tweede rapport dat in april 2017 in de generale synode zal worden besproken aan de orde.</i>
3	Indien in een niet in wijkgemeenten ingedeelde gemeente de behoefte bestaat tot vorming van wijkgemeenten, kan de kerkenraad daartoe besluiten met inachtneming van het in lid 4 bepaalde ten aanzien van elk van de te vormen wijkgemeenten.	Zie lid 6
4	De algemene kerkenraad kan - hetzij op verzoek van belanghebbende leden van de gemeente, hetzij op verzoek van een of meer kerkenraden van de betrokken wijkgemeenten - tot vorming van een nieuwe wijkgemeente besluiten, als daartoe een zodanig aantal gemeenteleden zal behoren dat de te vormen wijkgemeente in staat geacht mag worden een wijkkerkenraad te vormen en de in de orde van de kerk aangegeven taken van een wijkgemeente te verrichten.	vervalt
5	De algemene kerkenraad kan ten behoeve van een goede vervulling van de missionaire, diaconale en pastorale arbeid van de gemeente - nadat de betrokken wijkkerkenraden zijn gehoord en de leden van de betrokken wijkgemeenten de gelegenheid hebben gekregen hun oordeel daarover kenbaar te maken - ook eigener beweging overgaan tot de vorming van (nieuwe) wijkgemeenten.	vervalt
6	Het aantal en de grenzen van de	Het aantal en de grenzen van de

	wijkgemeenten worden, nadat de betrokken wijkkerkenraden zijn gehoord en de leden van de betrokken wijkgemeenten de gelegenheid hebben gekregen hun oordeel kenbaar te maken, vastgesteld en gewijzigd door de algemene kerkenraad. Vaststelling en wijziging van het aantal wijkgemeenten kan alleen plaatsvinden met medewerking en goedvinden van het breed moderamen van de classicale vergadering.	wijkgemeenten worden <i>door de algemene kerkenraad vastgesteld, nadat de betrokken wijkkerkenraden zijn gehoord en de gemeenteleden hun mening kenbaar hebben kunnen maken.</i> ... Indien de gemeente nog niet in wijkgemeenten is ingedeeld, wordt bovengenoemd besluit genomen door de kerkenraad.
7	De algemene kerkenraad kan eigener beweging, en gehoord de betrokken wijkkerkenraden, dan wel op verzoek van de betrokken wijkkerkenraden twee of meer wijkgemeenten samenbrengen in een combinatie van wijkgemeenten ten behoeve waarvan een predikant verbonden wordt of is aan de gemeente. De algemene kerkenraad treft daarbij in overleg met de betrokken wijkkerkenraden een regeling ten aanzien van de kerkdiensten, de indeling van het pastorale werk en het aandeel van elke wijkgemeente in de keuze van de predikant.	Vervalt
8	De algemene kerkenraad kan - op verzoek en ten behoeve van leden van de gemeente die in een bijzondere situatie verkeren en gehoord de kerkenraden van de betrokken wijkgemeenten - deze leden samen brengen in een wijkgemeente van bijzondere aard. Een besluit tot vorming van een wijkgemeente van bijzondere aard behoeft de goedkeuring van het breed moderamen van de classicale vergadering, dat daarover het advies inwint van het regionale college voor de visitatie.	De algemene kerkenraad kan – op verzoek en ten behoeve van leden van de gemeente die in een bijzondere situatie verkeren en gehoord de kerkenraden van de betrokken wijkgemeenten – deze leden <i>samenbrengen</i> in een wijkgemeente van bijzondere aard. [...]
9	<i>Verplaatst naar ord. 2 (wie tot de wijkgemeente behoren).</i>	
10	<i>Verplaatst naar ord. 4-8-5a (plaatselijke regeling)</i>	

3.4 BIJZONDERE GEMEENTEVORMEN

3.4.1 Kerk 2025

5 “Op plaatsen waar de kerk niet meer op reguliere wijze aanwezig is, kunnen andere vormen van kerk-zijn ontstaan” (pg. 21), zegt het rapport. Het gaat niet dieper in op de bestaande vormen van gemeente-zijn die afwijken van het standaardpatroon.

3.4.2 Kanttekeningen

10 Het college meent dat het verantwoord en zinvol is de bestaande afwijkende vormen (de buitengewone gemeente van ord. 2-17a, de missionaire gemeente van ord. 2-18a, en de gemeente in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden van ord. 2-18) samen te brengen in één artikel over bijzondere gemeentevormen. Daarbij kan tevens een behoorlijke vereenvoudiging van de regelgeving worden bereikt.

15 Zo lijken in het huidige artikel 2-17a lid 3 en 4 overbodig: als niet afgeweken wordt van de kerkordelijke bepalingen, dan wordt de buitengewone gemeente ingedeeld in een classis en dan heeft zij rechtspersoonlijkheid. Dat zij per definitie ‘protestants’ (en dus niet hervormd, gereformeerd of evangelisch-luthers) is, wordt nu in lid 3 gemeld.

Vooraf bij de artikelen rond de missionaire gemeente (oud ord. 18a-7) bleek veel vereenvoudiging mogelijk. Veel staat feitelijk elders in de ordinanties, en ook de overgang naar een gewone (wijk)gemeente hoeft niet apart te worden vermeld.

20 Bij lid 10 en volgende – over de gemeenten in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden – vervalt onder meer het horen van het classicale college voor de visitatie: de classispredikant zal bij dergelijke stappen altijd betrokken zijn, en deze kan desgewenst een visitatie doen plaatsvinden. Ook verder bleek een grote reductie van de bepalingen mogelijk.

	Huidige tekst		Voorstel
			Ord.2- 13a. Bijzondere gemeentevormen
		1	Als bijzondere gemeentevormen kent de kerk buitengewone gemeenten, missionaire gemeenten en gemeenten in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden.
		2	In geval van een wijkgemeente is dit artikel van overeenkomstige toepassing.
	Ord. 2- 17a. Buitengewone gemeenten		<i>Buitengewone gemeenten</i>
1	Indien een gemeenschap van christenen de generale synode daarom verzoekt en deze gemeenschap instemt met het belijden van de kerk, kan de synode – gehoord de daarvoor in aanmerking komende organen van de kerk – besluiten deze gemeenschap als een buitengewone gemeente op te nemen in de kerk.	3	Indien een gemeenschap van christenen de generale synode daarom verzoekt en deze gemeenschap instemt met het belijden van de kerk, kan de synode – gehoord de daarvoor in aanmerking komende organen van de kerk – besluiten deze gemeenschap als een buitengewone <i>protestantse</i> gemeente op te nemen in de kerk.
4	In het besluit van de generale synode wordt – nadat daarover overeenstemming is bereikt met de betrokken gemeenschap van christenen – vastgelegd	4	<i>Nadat daarover overeenstemming is bereikt met de betrokken gemeenschap van christenen legt de generale synode in het besluit vast</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - van welke classicale vergadering de buitengewone gemeente deel uitmaakt, - op welke wijze door de buitengewone gemeente wordt voorzien in taken en verplichtingen zoals die bij of krachtens de ordinanties zijn bepaald, en - welke rechten en verplichtingen predikanten hebben die aan de gemeente verbonden zijn op het moment dat de betrokken gemeenschap wordt opgenomen in de kerk. <p>De generale synode is slechts na overleg met de kerkenraad van een buitengewone gemeente bevoegd een nieuw besluit te nemen met betrekking tot deze gemeente.</p>		<p>[..]</p> <ul style="list-style-type: none"> - op welke wijze door de buitengewone gemeente wordt voorzien in taken en verplichtingen zoals die bij of krachtens de ordinanties zijn bepaald, en welke rechten en verplichtingen predikanten hebben die aan de <i>buitengewone</i> gemeente verbonden zijn op het moment dat de betrokken gemeenschap wordt opgenomen in de kerk. <p>De generale synode is slechts na overleg met de kerkenraad ... bevoegd een nieuw besluit te nemen met betrekking tot deze gemeente.</p>
3	Een buitengewone gemeente wordt gerekend onder de protestantse gemeenten in de zin van artikel 11 lid 2, en heeft als zodanig rechtspersoonlijkheid als bedoeld in ordinantie 11-5-1.		<i>Vervalt (vgl. toevoeging in lid 3)</i>
4	Indien de kerkenraad van een buitengewone gemeente daarom verzoekt, kan de generale synode besluiten deze gemeente vanaf een vast te stellen datum te beschouwen als een nieuwe gemeente in de zin van artikel 13, onder overeenkomstige toepassing van het in dat artikel bepaalde.	5	Indien de kerkenraad daarom verzoekt en indien de gemeente kan voldoen aan alle kerkordelijke bepalingen die gelden voor de gemeenten van de kerk , kan de generale synode besluiten deze gemeente vanaf een vast te stellen datum te beschouwen als een nieuwe gemeente [...]
	Ord. 2- 18a. Missionaire gemeenten		<i>Missionaire gemeenten</i>
1	Een missionaire gemeente is een (wijk)gemeente in wording die gevormd wordt met het oog op missionaire arbeid en die niet voldoet aan de in artikel 13-4 genoemde voorwaarden voor de vorming van een nieuwe gemeente	6	Een missionaire gemeente is een (wijk)gemeente in wording die gevormd wordt met het oog op missionaire arbeid en die niet voldoet aan de in artikel 15a genoemde voorwaarden voor de vorming van een nieuwe gemeente.
2	De vorming van de missionaire wijkgemeente geschiedt door de (algemene) kerkenraad, de vorming van een missionaire gemeente door het breed moderamen van de classicale vergadering. Door een (algemene) kerkenraad kan een besluit tot het vormen van een missionaire wijkgemeente slechts worden genomen	7	<i>Een missionaire gemeente wordt gevormd bij besluit van de classicale vergadering, een missionaire wijkgemeente bij besluit van de algemene kerkenraad.</i> [...]

	<p>met medewerking en goedvinden van het breed moderamen van de classicale vergadering.</p> <p>Door het breed moderamen van een classicale vergadering kan een besluit tot het vormen van een missionaire gemeente slechts worden genomen nadat de betrokken kerkenraden zijn gehoord.</p>		
3	<p>De leiding van de missionaire gemeente berust bij een commissie die werkt in opdracht van, onder verantwoordelijkheid van en in verantwoording aan de ambtelijke vergadering die het besluit tot vorming van de missionaire gemeente heeft genomen.</p> <p>(lid 5)</p> <p>De ambtelijke vergadering die het besluit tot vorming van de missionaire (wijk)gemeente heeft genomen benoemt de leden van de in lid 3 bedoelde commissie en benoemt of verkiest tenminste één ambtsdrager met een bepaalde opdracht die deel uitmaakt van de bedoelde commissie, ten behoeve van de missionaire (wijk)gemeente.</p>	8	<p>De leiding van de missionaire gemeente berust bij een commissie die werkt in opdracht van, onder verantwoordelijkheid van en in verantwoording aan de ambtelijke vergadering die het besluit tot vorming heeft genomen.</p> <p><i>De leden van de commissie worden door deze ambtelijke vergadering benoemd. Ten minste één lid is ambtsdrager met bepaalde opdracht.</i></p>
4	<p>De zorg voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de missionaire gemeente berust bij de ambtelijke vergadering die het besluit tot vorming van de missionaire gemeente heeft genomen, die de verzorging van deze aangelegenheden toevertrouwt aan het college van kerkrentmeesters, respectievelijk aan de financiële commissie van de classicale vergadering.</p>	9	<p>De zorg voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de missionaire gemeente berust bij de ambtelijke vergadering die het besluit tot vorming van de missionaire gemeente heeft genomen, die de verzorging van deze aangelegenheden toevertrouwt aan de financiële commissie van de <i>classicale vergadering</i> respectievelijk aan het college van kerkrentmeesters.</p>
5	Zie bij lid 3		<i>Verplaatst naar lid 8</i>
6	<p>Tot opbouw van de missionaire (wijk)gemeente en ten behoeve van haar missionaire arbeid kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - een kerkelijk werker als bedoeld in ord. 3-12 worden benoemd, - aan een kerkelijk werker een bijzondere opdracht worden verleend als bedoeld in ord. 3-13, - een predikant met een bepaalde taak als bedoeld in ord. 3-8-2 worden beroepen of aangewezen, dan wel - een predikant in algemene dienst als bedoeld in ord. 3-22 worden beroepen. 		<i>vervalt</i>
7	Indien tot de missionaire (wijk)gemeente een zodanig aantal gemeenteleden		<i>Vervalt</i>

	behoort dat ze in staat geacht mag worden een kerkenraad te vormen en de in de orde van de kerk aangegeven taken van een (wijk)gemeente te verrichten, kan zij worden omgevormd tot een nieuwe wijkgemeente waarbij artikel 16 van toepassing is, dan wel tot een nieuwe gemeente waarbij artikel 13 van toepassing is.		
	Ord. 2- 18. Gemeenten in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden		<i>Gemeenten in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden</i>
1	<p>Het breed moderamen van de classicale vergadering is bevoegd ten behoeve van het werk van een (wijk)gemeente of van een (wijk)gemeente van bijzondere aard, gelegen in een grootstedelijk gebied, die naar het oordeel van de door de generale synode daartoe aangewezen organen van de kerk in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden verkeert, in het kader van een op die bijzondere omstandigheden gericht beleid - het regionale college voor de visitatie gehoord - voorzieningen te treffen, als daar zijn:</p> <p>a. het verlenen aan een of meer in overleg met de betrokken gemeente daartoe aangewezen ouderlingen of diakenen van de bevoegdheid om in deze (wijk)gemeente bij ontstentenis van de predikant ambtswerkzaamheden van een predikant te verrichten, waaronder het voorgaan in de kerkdiensten en de bediening van de sacramenten, een en ander onder supervisie van een daartoe aangewezen predikant;</p> <p>b. andere maatregelen die de betrokken organen van de kerk wenselijk dan wel noodzakelijk achten.</p>	10	De classicale vergadering is bevoegd voor gemeenten in bijzondere omstandigheden voorzieningen te treffen. Zij besluit hiertoe na overleg met door de generale synode aangewezen organen van de kerk.
		11	<i>Een mogelijke voorziening is het verlenen van de bevoegdheid aan ouderlingen of diakenen om bij ontstentenis van een predikant de ambtswerkzaamheden van een predikant te verrichten, waaronder het voorgaan in kerkdiensten en de bediening van de sacramenten. Deze bevoegdheid wordt aan de betreffende ambtsdragers verleend door het moderamen van de classicale vergadering in overleg met de kerkenraad. De classicale vergadering wijst een predikant als supervisor aan.</i>
2	Het breed moderamen van de classicale vergadering neemt het besluit tot het treffen van voorzieningen op verzoek van de desbetreffende (wijk)gemeente of van leden van de kerk die in een dergelijke bijzondere situatie verkeren.		vervalt
3	Het breed moderamen van de classicale		vervalt

	vergadering hoort, voordat het een besluit als bedoeld in lid 2 neemt, - de kerkenraad van de betrokken (wijk)gemeente, indien het verzoek niet van hemzelf afkomstig is en - de algemene kerkenraad.		
4	Het breed moderamen van de classicale vergadering kan ten behoeve van het werk van een (wijk)gemeente, die niet gelegen is in een grootstedelijk gebied als bedoeld in lid 1, maar die naar het oordeel van de door de generale synode daartoe aangewezen organen van de kerk eveneens in bijzondere missionaire, diaconale en pastorale omstandigheden verkeert, met inachtneming van het overigens in dit artikel bepaalde, besluiten tot het treffen van voorzieningen als bedoeld in lid 1. Dit besluit heeft de goedkeuring van de generale synode, het generale college voor de visitatie gehoord.		vervalt

3.5 SAMENWERKING TUSSEN GEMEENTEN

3.5.1 Kerk 2025

5 Het rapport pleit nadrukkelijk voor verruiming van de mogelijkheden voor gemeenten om relaties en samenwerkingsverbanden aan te gaan. Daarvoor zijn de algemene kerkordelijke kaders wenselijk. Die worden in dit nieuwe artikel gegeven. In plaats van goedkeuring door het moderamen van de classicale vergadering volstaat in veel gevallen een melding. Alleen indien er binnen een samenwerkingsverband onenigheid ontstaat wordt het moderamen ingeroepen voor advies. Wanneer dit advies niet tot een oplossing leidt, kan de classispredikant gebruik maken van zijn
10 bevoegdheid om een voorlopige maatregel te nemen.

3.5.2 Kanttekeningen

Op dit punt kiest het college voor de meest rigoureuze ingreep. Het invoegen van een nieuw artikel (ord. 2-14a) maakt het mogelijk de oude artikelen over samenvoeging (ord. 2-11-6) en combinatie van gemeenten (ord. 2-14), alsmede dat over de streekgemeenten (ord.2- 17) te schrappen. Ook ord.
15 4-11, over de gemeenschappelijke regeling die kerkenraden kunnen treffen, kan vervallen. Hier volstaan inderdaad 'algemene kerkordelijke kaders'. Gemeenten hebben de vrijheid samen te werken, en kunnen daarin minder ver gaan of juist verder: de stappen staan in lid 2 t/m 4 beschreven. Ook de vorming van een protestantse gemeente door het samengaan van (meestal) een hervormde gemeente en een gereformeerde kerk, zoals nu geregeld in ord. 2-12, valt gewoon binnen
20 deze kaderbepalingen. Alleen als bevoegdheden worden overgedragen aan een samenwerkingsverband, is goedvinden van het moderamen van de classicale vergadering vereist:

hier komt immers de rechtspersoon van een gemeente in het geding, met mogelijk grote vermogensrechtelijke implicaties. In een generale regeling worden meer gedetailleerde voorschriften gegeven, zoals nu te vinden in de wegvallende ordinantiebepalingen (bijvoorbeeld huidige gemeenschappelijke regeling, streekgemeente, federatie, maar ook nieuwe vormen). Daarbij wordt o.a. aangegeven in welke situaties een afzonderlijke rechtspersoon nodig is en aan welke voorwaarden in dat verband moet worden voldaan, onder meer met het oog op wettelijke regelingen.

	Voorstel
	Ord. 2-14a. Samenwerking tussen gemeenten
1	Gemeenten kunnen met elkaar samenwerken een en ander naar regels bij generale regeling vastgesteld.
2	Bij langdurige samenwerking kan een samenwerkingsorgaan gevormd worden.
3	Langdurige samenwerking is mogelijk zowel voor het geheel als voor delen van het leven en werken van gemeenten.
4	Bij bepaalde vormen van samenwerking is het mogelijk dat de kerkenraden en/of colleges de verzorging van de gemeenschappelijke belangen opdragen aan het samenwerkingsorgaan.
5	Kerkenraden en/of colleges kunnen bevoegdheden overdragen aan het samenwerkingsorgaan. Overdracht en beëindiging van de overdracht kan alleen met goedvinden van het moderamen van de classicale vergadering.
6	Indien de betrokken gemeenten niet zijn ingedeeld in dezelfde regio, worden zij bij bepaalde vormen van samenwerking, naar regels bij generale regeling vastgesteld, op verzoek van de kerkenraden bij het aangaan van bedoelde samenwerkingsvorm door de kleine synode ingedeeld in één regio.
7	In bijzondere omstandigheden kan de classicale vergadering besluiten gemeenten in een samenwerkingsverband onder te brengen indien gebleken is dat ten minste een van deze gemeenten geen mogelijkheid meer heeft om als zelfstandige gemeente volgens de orde van de kerk voort te bestaan. Dit besluit wordt niet genomen dan nadat de kerkenraden en de leden van de betreffende gemeenten de gelegenheid hebben gehad hun mening kenbaar te maken. Indien een evangelisch-lutherse gemeente betrokken is, hoort de classicale vergadering vooraf de evangelisch-lutherse synode.

10 3.6 VORMING VAN NIEUWE GEMEENTEN

3.6.1 Kerk 2025

Het rapport spreekt niet met zoveel woorden over de vorming van nieuwe gemeenten. Veel meer gaat het over nieuwe initiatieven die mogelijk zijn waar oude vormen zichzelf hebben overleefd.

3.6.2 Kanttekeningen

15 In ord. 2-13 (oud) is de vorming van nieuwe gemeenten op dit moment geregeld. De achtergrond ligt daar vooral in de mogelijkheid dat door groei van een burgerlijke gemeente de vorming van een nieuwe kerkelijke gemeente – bijvoorbeeld in een nieuwbouwwijk – wenselijk kan zijn. Artikel 13 biedt daarvoor een aantal criteria waaraan moet worden voldaan. In het laatste lid wordt de
20 mogelijkheid van de vorming van een nieuwe gemeente op hetzelfde grondgebied als een al bestaande gemeente aan strenge eisen gebonden.

- Het college stelt voor in het nieuwe ord. 2- 15a alle regels samen te brengen die moeten gelden wanneer een nieuwe gemeente ontstaat, hetzij op de hierboven aangeduide wijze (de ‘vorming’ van een nieuwe gemeente), hetzij doordat een gemeente ‘van buiten’ toetreedt (een nu nog niet geregelde variant), hetzij doordat gemeenten samengaan als resultaat van groeiende samenwerking (vgl. ook ord. 2-14a nieuw), of doordat een gemeente wordt gesplitst.
- 5 Nieuw lid 3 omvat ook de vorming van protestantse gemeenten (vgl. de oude bepaling in ord. 2-12).

	Huidige tekst		Voorstel
	Ord. 2-13. De vorming van nieuwe gemeenten		Ord. 2-15a. Nieuwe gemeenten
		1	Nieuwe gemeenten ontstaan door vorming, toetreden, samengaan of splitsen van gemeenten.
			<i>Vorming</i>
1	De vorming van een nieuwe gemeente geschiedt - hetzij op verzoek van belanghebbende leden van de kerk die in een bepaald gebied woonachtig zijn, hetzij op verzoek van een of meer kerkenraden van de betrokken gemeenten - door het breed moderamen van de classicale vergadering. (vgl. lid 3) (vgl. lid 5)	<u>2</u>	De vorming van een nieuwe gemeente geschiedt op verzoek van belanghebbende leden van de kerk dan wel op verzoek van een of meer kerkenraden door het <i>moderamen van de classicale vergadering</i> . <i>Het moderamen van de classicale vergadering kan tot vorming van een nieuwe gemeente besluiten</i> - <i>nadat de betrokken kerkenraden en gemeenteleden gehoord zijn, en</i> - <i>indien de te vormen gemeente in staat geacht mag worden de in de kerkorde aangegeven taken van een gemeente te verrichten.</i>
2	Een daartoe strekkend verzoek dient, als het wordt gedaan door leden van de betrokken gemeenten, ingediend te worden bij de kerkenraad van hun gemeente, die het verzoek met een advies ter zake doorzendt naar het breed moderamen van de classicale vergadering. Is het verzoek afkomstig van een kerkenraad van een van de betrokken gemeenten, dan wordt het verzoek ingediend bij het breed moderamen van de classicale vergadering.		vervalt
3	Voordat een besluit tot vorming van een nieuwe gemeente wordt genomen, wordt het advies ingewonnen van de betrokken kerkenraden, voor zover het verzoek daartoe niet van zulk een kerkenraad zelf afkomstig is, en worden		Vervalt

	de betrokken leden van de kerk in de gelegenheid gesteld hun oordeel kenbaar te maken.		
4	Het breed moderamen van de classicale vergadering kan tot vorming van een nieuwe gemeente besluiten als daartoe een zodanig aantal gemeenteleden zal behoren, dat de te vormen gemeente in staat geacht mag worden een kerkenraad te vormen en de in de orde van de kerk aangegeven taken van een gemeente te verrichten.		vervalt
5	Het breed moderamen van de classicale vergadering kan – op verzoek en ten behoeve van leden van de kerk die in een bijzondere situatie verkeren en gehoord de kerkenraden van de betrokken gemeenten – deze leden samenbrengen in een gemeente van bijzondere aard. Een besluit tot vorming van een gemeente van bijzondere aard behoeft de goedkeuring van de generale synode, die daarover het advies inwint van het generale college voor de visitatie en – in daarvoor in aanmerking komende gevallen – van de evangelisch-lutherse synode. In deze gemeente worden leden uitsluitend ingeschreven op hun eigen verzoek. Voor deze gemeenten gelden – voor zover in de orde van de kerk niet anders is bepaald – dezelfde regels als voor andere gemeenten.		vervalt
6	Indien het verzoek tot vorming van een nieuwe gemeente betreft de vorming van een nieuwe gemeente naast een ter plaatse reeds bestaande gemeente dan wel de vorming van een nieuwe hervormde gemeente, gereformeerde kerk of evangelisch-lutherse gemeente, kan het breed moderamen van een classicale vergadering daartoe eerst besluiten na tevens het advies ingewonnen te hebben van het regionale college voor de visitatie en - in daarvoor in aanmerking komende gevallen - van de evangelisch-lutherse synode. Dit besluit behoeft de goedkeuring van de generale synode.		vervalt
			Toetreden

		3	<p>Tot de Protestantse Kerk in Nederland kunnen als nieuwe gemeente toetreden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een gemeente die overkomt uit een andere kerk of een onafhankelijke gemeente¹², - een geloofsgemeenschap, die geen deel uitmaakt van de Protestantse Kerk en het verzoek indient in haar een gemeente te mogen vormen <p>De generale synode kan tot toetreding besluiten, indien de nieuwe gemeente in staat is de in de orde van de kerk aangegeven taken van een gemeente te verrichten.</p>
	Ord. 2-14 Samenvoeging van gemeenten		<i>Samengaan</i>
1	<p>Twee of meer aangrenzende gemeenten dan wel twee of meer gemeenten die in een zelfde gebied gelegen zijn, waaronder ten minste een gemeente van bijzondere aard, kunnen - op verzoek van de kerkenraden van de betrokken gemeenten en nadat de leden van de betreffende gemeenten de gelegenheid hebben gekregen hun oordeel kenbaar te maken - door het breed moderamen van de classicale vergadering worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente.</p> <p>(vgl. ord. 2-12 Vorming van een protestantse gemeente)</p>	4	<p>Kerkenraden van twee of meer gemeenten kunnen besluiten de gemeenten samen te laten gaan nadat de leden van de gemeente, en in een gemeente met wijkgemeenten de wijkkerkenraden, de gelegenheid hebben gehad hun mening kenbaar te maken. Het moderamen van de classicale vergadering stelt het grondgebied (de grenzen) van de nieuwe gemeente vast. Het besluit tot samengaan behoeft de goedkeuring van het moderamen van de classicale vergadering.</p> <p>Indien een hervormde gemeente, een gereformeerde kerk en een evangelisch-lutherse gemeente, dan wel twee van hen betrokken zijn in het samengaan, wordt de nieuwe gemeente aangeduid als protestantse gemeente.</p>
2	<p>In bijzondere omstandigheden kan het breed moderamen van de classicale vergadering een gemeente, indien aan het regionale college voor de visitatie en - in daarvoor in aanmerking komende gevallen - aan de evangelisch-lutherse synode is gebleken dat deze gemeente geen mogelijkheid meer heeft om zelfstandig te blijven bestaan, samenvoegen met een andere gemeente.</p> <p>Het besluit daartoe kan eerst genomen</p>	5	<p>In bijzondere omstandigheden kan <i>de classicale vergadering besluiten gemeenten te laten samengaan</i> indien</p> <p>gebleken is dat ten minste een van deze gemeenten geen mogelijkheid meer heeft om als zelfstandige gemeente volgens de orde van de kerk voort te bestaan.</p> <p>Dit besluit wordt niet genomen</p>

¹² De civielrechtelijke aspecten moeten in de generale regeling nader worden uitgewerkt.

	<p>worden nadat de betrokken kerkenraden zijn gehoord en de betrokken gemeenteleden de gelegenheid hebben gekregen hun oordeel kenbaar te maken. Dit besluit behoeft de goedkeuring van de generale synode.</p>	<p>dan nadat de kerkenraden en de leden van de betreffende gemeenten de gelegenheid hebben gehad hun mening kenbaar te maken. Indien een evangelisch-lutherse gemeente betrokken is, hoort de classicale vergadering vooraf de evangelisch-lutherse synode.</p> <p>De classicale vergadering kan echter niet besluiten een hervormde gemeente, een gereformeerde kerk en een evangelisch-lutherse gemeente, dan wel twee van hen, te laten samengaan in een nieuwe protestantse gemeente.</p>
		<p>Splitsen</p>
	<p>6</p>	<p>De kerkenraad van een gemeente kan besluiten de gemeente te splitsen nadat de leden van de gemeente en in een gemeente met wijkgemeenten de wijkkerkenraden, de gelegenheid hebben gehad hun mening kenbaar te maken. Indien het een geografische splitsing betreft, stelt de classicale vergadering het grondgebied (de grenzen) van de nieuwe gemeenten vast. Indien het een niet-geografische splitsing betreft, behoeft het besluit tot splitsing tevens goedkeuring van het moderamen van de classicale vergadering.</p>

3.7 OPHEFFEN VAN EEN GEMEENTE

3.7.1 Kerk 2025

Het rapport noemt de volgende randvoorwaarden om het opheffen van een gemeente mogelijk te maken:

5

- De stem van de betreffende gemeente legt gewicht in de schaal.
- Het gesprek over opheffing wordt gevoerd vanuit de classicale vergadering.
- Als de betrouwbaarheid van de kerk op het spel staat, heeft de classicale vergadering ook zonder instemming van de kerkenraad de bevoegdheid een gemeente op te heffen.
- Als juridische samenvoeging met een buurgemeente mogelijk is, verdient dat de voorkeur. In dat geval wordt een eventueel vermogen geoormerkt voor de missionaire en pastorale arbeid, in het bijzonder gericht op de plaats waar de opgeheven gemeente was gevestigd.
- Is juridische samenvoeging niet mogelijk, dan rest opheffing zonder meer (liquidatie). Een eventueel vermogen wordt op gelijke wijze geoormerkt, en beheerd door de classicale vergadering.

10

15

- Bij opheffing van een gemeente krijgen de betreffende gemeenteleden een schrijven van de kerk in de classis met suggesties voor mogelijkheden zich aan te sluiten bij een gemeente in de omgeving, en/of (als gastlid) bij een gemeente van een zusterkerk.
- Wie geen keuze maakt dan wel gastlid wordt bij een zusterkerk, blijft ingeschreven als in het register van de kerk.

5

3.7.2 Kanttekeningen

Opheffing van gemeenten vereist nauwkeurige kerkordelijke regelgeving. Het college stelt voor dit te doen in een nieuw artikel, ord. 2-16a.

10 Een aantal details zullen nader worden geregeld in een generale regeling.

In deze generale regeling zullen o.m. aan de orde komen

- De vereffening van het vermogen van de gemeente en van de diaconie van de gemeente
 - De taak van een commissie van vereffenaars
 - 15 - De wijze waarop de bestemming van het saldo van de vereffening wordt bestemd ten behoeve van het werk van de kerk in de plaats of classis waar de op te heffen gemeente is gelegen, in het bijzonder het missionaire werk van de kerk; voor het saldo van de vereffening van de diaconie van de gemeente geldt dat dit voor diaconale doeleinden zal worden bestemd.
 - 20 - De voorafgaande instemming van het RCBB
 - De juridisch-technische wijze waarop de opheffing plaatsvindt (in verband met nog vrij te vallen erfenissen en legaten)
 - De rechtspositie van aan de gemeente verbonden predikant en kerkelijk (mede)werkers
- 25 Ook dient de classicale vergadering te bepalen of er een vorm van geloofsgemeenschap (huishgemeente) mogelijk is onder verantwoordelijkheid van de classicale vergadering.

Artikel 2-16a. Opheffing van een gemeente	
1	Indien een gemeente niet langer in staat is alle in de orde van de kerk aangegeven taken van een gemeente te verrichten en indien vormen van samenwerking of samengaan met een andere gemeente niet tot de mogelijkheden behoren, is de classicale vergadering bevoegd deze gemeente op te heffen.
2	De classicale vergadering kan tot opheffing van een gemeente besluiten <ul style="list-style-type: none"> - op verzoek van de kerkenraad, of - uit eigen beweging, nadat de kerkenraad is gehoord. Alvorens de classicale vergadering het besluit neemt krijgen de gemeenteleden de gelegenheid hun mening kenbaar te maken. Indien het een evangelisch-lutherse gemeente betreft, hoort de classicale vergadering vooraf de evangelisch-lutherse synode.
3	Nadat dit besluit is genomen verkeert de gemeente in staat van opheffing en is het moderamen van de classicale vergadering belast met vereffening.
4	De bepalingen in de orde van de kerk omtrent het leven en werken van een gemeente zijn niet van toepassing op een gemeente in opheffing. De gemeente in opheffing bestaat slechts voort met het oog op hetgeen in en krachtens dit artikel is bepaald. Een gemeente in opheffing heeft geen kerkenraad, geen college van kerkrentmeesters en geen college van diakenen.
5	De vereffening van het vermogen van de gemeente in opheffing vindt plaats met inachtneming van hetgeen in de generale regeling ter zake is bepaald.

6	Hetgeen in en krachtens dit artikel wordt bepaald is van overeenkomstige toepassing op de opheffing van de diaconie van deze gemeente.
7	De leden van de gemeente in opheffing die zich niet aansluiten bij een andere gemeente blijven opgenomen in het landelijk register van leden die wonen op een grondgebied, dat tot geen enkele gemeente van de kerk behoort, in de zin van artikel 2 lid 2 van deze ordinantie.

Opheffing vereist ook aanpassing van ord. 2-19.

	Huidige tekst	Voorstel
	Art. 19. Vermogensrechtelijke aspecten van gemeentevorming	Art. 19. Vermogensrechtelijke aspecten van gemeentevorming
1	<p>Alle besluiten tot</p> <ul style="list-style-type: none"> - vereniging, vorming, samenvoeging of splitsing van gemeenten, - het vormen van een gemeente met wijkgemeenten; - het samenbrengen van gemeenten in een combinatie van gemeenten of in een streekgemeente; - de vorming van een huisgemeente binnen een streekgemeente - de vorming van een missionaire gemeente dan wel - het beëindigen van een combinatie of het opheffen van een streekgemeente dan wel van een missionaire gemeente <p>voorzien ook in de regeling van de daaruit voortvloeiende rechtsgevolgen alsmede de gevolgen voor het gemeentelijk leven. Daarbij wordt in ieder geval een regeling getroffen ten aanzien van de positie van de betrokken predikant(en) en kerkelijke medewerkers alsmede van de diaconale en andere vermogensrechtelijke aangelegenheden van de betrokken gemeenten.</p>	<p>Alle besluiten tot</p> <ul style="list-style-type: none"> - vorming van gemeenten, - <i>samengaan</i> of splitsen van gemeenten, - de vorming van bijzondere gemeentevormen - <i>de samenwerking van gemeenten</i> - <i>beëindiging van samenwerkingsvormen of</i> - opheffing van een gemeente <p>voorzien ook in de regeling van de daaruit voortvloeiende rechtsgevolgen alsmede de gevolgen voor het gemeentelijk leven. Daarbij wordt in ieder geval een regeling getroffen ten aanzien van de positie van de betrokken predikant(en) en kerkelijke medewerkers alsmede van de diaconale en andere vermogensrechtelijke aangelegenheden van de betrokken gemeenten.</p>
2	<p>Het breed moderamen van de classicale vergadering wint, alvorens een besluit te nemen inzake de regeling als bedoeld in lid 1, het advies in van het regionale college voor de behandeling van beheerszaken of, in daarvoor in aanmerking komende gevallen van de evangelisch-lutherse synode en - indien een van de betrokken gemeenten behoort tot een andere classis - van het breed moderamen van de andere betrokken</p>	<p>De <i>classicale vergadering hoort</i>¹³, alvorens zij het besluit neemt,</p> <p>het classicale college voor de behandeling van beheerszaken. <i>Indien een evangelisch-lutherse gemeente is betrokken hoort zij ook het de evangelisch-lutherse synode.</i></p> <p>Indien betrokken gemeenten van verschillende classes deel uitmaken, wordt besloten door beide classicale</p>

¹³ De meest voorkomende term in de ordinanties voor de betrokkenheid van anderen is: 'horen'. Een enkele maal is sprake van 'advies inwinnen' zonder dat daarmee een andere betrokkenheid wordt bedoeld. Ook bij 'horen' krijgt de gehoorde alle gelegenheid om alles wat deze relevant vindt in te brengen. Het college kiest daarom voor uniform taalgebruik en wijzigt hier 'advies vragen' in 'horen'.

	classicale vergadering.	vergaderingen en geadviseerd door beide classicale colleges.
3	Indien twee of meer rechtspersoonlijkheid bezittende onderdelen van de kerk op basis van deze ordinantie worden samengevoegd of verenigd in een rechtspersoonlijkheid bezittend onderdeel - niet zijnde een combinatie van gemeenten of een streekgemeente - vervalt de rechtspersoonlijkheid van de samengevoegde of verenigde onderdelen, behalve voor zover een daarvan de verkrijgende rechtspersoon is.	<i>Bij samengaan van rechtspersoonlijkheid bezittende onderdelen van de kerk</i> vervalt de rechtspersoonlijkheid van deze onderdelen, behalve voor zover een daarvan de verkrijgende rechtspersoon is.
4	Het door samenvoeging of vereniging ontstane onderdeel verkrijgt onder algemene titel het vermogen van de andere bij de samenvoeging en vereniging betrokken onderdelen zoals bedoeld in artikel 3:80 en artikel 2:309 Burgerlijk Wetboek.	Het door <i>samengaan</i> ontstane onderdeel verkrijgt onder algemene titel het vermogen van de andere bij het samengaan betrokken onderdelen zoals bedoeld in artikel 3:80 en artikel 2:309 Burgerlijk Wetboek.
5	Bij de vorming van een nieuw onderdeel van de kerk dat rechtspersoonlijkheid toekomt wordt - mits dat onderdeel eerder onzelfstandig deel uitmaakte van een rechtspersoonlijkheid bezittend onderdeel - krachtens het besluit tot vorming van het zelfstandige onderdeel, een deel van het vermogen van het voor de vorming van het nieuwe onderdeel reeds bestaande onderdeel, overeenkomstig een beschrijving, verkregen door het nieuw gevormde onderdeel op de wijze zoals aangegeven in artikel 2:334a e.v. Burgerlijk Wetboek.	
6	Bij generale regeling worden regels gesteld met betrekking tot de procedure die moet worden gevolgd als van de in lid 3 en 5 geboden mogelijkheid gebruik wordt gemaakt. De generale regeling voorziet in ieder geval in publicatie van het voornemen tot fusie of splitsing in een daartoe geëigend medium, in ter inzage legging van de relevante documenten en financiële jaarstukken, in de mogelijkheid van crediteuren om daartegen bezwaar te maken en in de verplichting om bij de uiteindelijke besluitvorming te verantwoorden in hoeverre die bezwaren zijn ondervangen.	
7	De samenvoeging, vereniging of splitsing die op voet van lid 3 of 5 wordt gerealiseerd, geschiedt bij notariële akte en wordt van kracht met ingang van de dag na die waarop de akte is verleden. Artikel 2:318 Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing.	Het <i>samengaan</i> of de splitsing die op voet van lid 3 of 5 wordt gerealiseerd, geschiedt bij notariële akte en wordt van kracht met ingang van de dag na die waarop de akte is verleden. Artikel 2:318 Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing

3.8 OVERGANGSBEPALING

Door het wegvallen uit de ordinantie van de namen van huidige met name genoemde samenwerkingsvormen is een overgangsmaatregel gewenst. Deze luidt als volgt:

- 5 **Combinaties van gemeenten, federaties van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en streekgemeenten zijn per 1 januari 2018 samenwerkingsvormen als bedoeld in ord. 2-14a. De getroffen regelingen blijven van kracht. De samenwerkingsvormen die rechtspersoonlijkheid hebben, behouden hun rechtspersoonlijkheid.**